

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Gorici pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLIV. št. 204 (13.142)

Trst, petek, 16. septembra 1988

Molk sodnika Falconeja in Melijeva sporočila Reakcije na dokument Višjega sodnega sveta

*Pozitivne ocene Cossiga in večine strank
Dokument vlija nove moči boju proti mafiji*

PALERMO — Dan po soglasnem sprejetju sklepnega dokumenta Višjega sodnega sveta o boju proti mafiji je v Palermu zavladovalo svojevrstno ozračje. Sodnika Falcone in Meli sta se pazljivo izogibala slehernih odgovorov na vprašanja novinarjev. Falcone je izjavil, da bo šele v prihodnjih dneh komentiral sklepni dokument Višjega sodnega sveta, priznal pa je, da se še ni odločil glede prošnje za prenestitev, ki jo je predložil julija in je še ni umaknil, kot se je govorilo v Palermu.

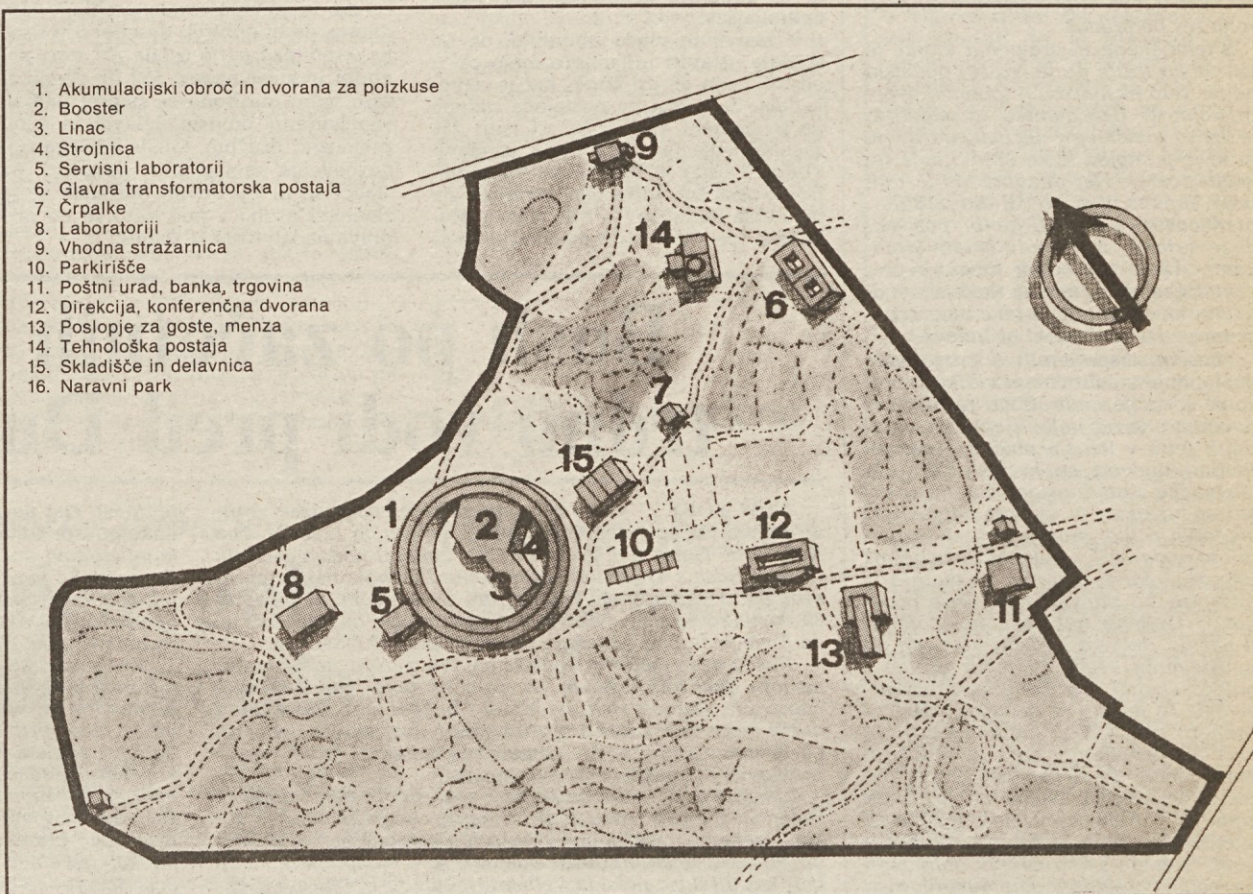
Tiho je bil tudi sodnik Meli, ki se je v palermški sodni palači ustavil le nekaj ur, saj se mu je mudilo na sinovo poroko. Meli je izrazil svoje stališče v tiskovnem sporočilu, v katerem je zelo pozitivno ocenil zaključke notranje preiskave Višjega sodnega sveta, ki je po Melijevem mnenju potrdil dve temeljni postavki njegovega pojmovanja boja proti mafiji. Sodnik Meli naj bi namreč zagovarjal spoštovanje stroge specializacije kolegov, ki se ukvarjajo s preiskavami o mafiji oz. predsedujejo procesom proti zastopnikom organiziranega kriminala mafijskega kova. Falconejev antagonist pa meni tudi, da bi morali odpreti vrata

protimafijske preiskovalne skupine tudi drugim sodnikom, ki bi jih morali postopoma uvajati v ta posel. Sodnik Meli si je v svojem pisnem sporočilu privoščil tudi nekaj pikrih pripomb na račun sodnika Paola Borsellina, ki je s svojimi izjavami sprožil afero o krizi palermškega sodstva in vzbudil zanimanje predsednika republike.

Predsednik Cossiga bo moral v kratkem poročati parlamentu o sklepnem dokumentu Višjega sodnega sveta, sam pa je že izrazil zadovoljstvo nad delovanjem organa samouprave italijanskih sodnikov. Dokument, ki se ne zameri ne Falconeju ne Meliju in podpira vlogo protimafijskih preiskovalnih skupin, je bil deležen pohvale parlamentarnih predstavnikov KD, PSI, PSDI in PLI. Za socialista Andoja je dokument preprečil vertikalni razdor v italijanskem sodstvu in tako nekoliko zaježil negativne učinke ostrega spopada med sodniki. Tudi komunisti so podprli zaključke preiskave Višjega sodnega sveta, odločno kritični pa so bili zastopniki PD, ki zahtevajo od vlade, naj začrta jasne smernice bodočega boja proti mafiji.

Sklep občinskega odbora, ki upravlja samo »tekoče zadeve«

Sinhrotron bo v Bazovici

Neobvezujoč okvirni načrt, o katerem se je treba še zmeniti z načrtovalci; lokacijo stavb bi lahko spremenili.

TRST — Tržaški občinski odbor je včeraj prižgal dokončno zeleno luč za gradnjo sinhrotrona pri Bazovici. Uprava, ki je sad dosedanje večinske koalicije KD, LpT, PSI in PRL, je zavrnila vse ugovore proti lokaciji svetlobnega generatorja pri Bazovici in istočasno potrdila podrobnostni urbanistični načrt za to območje, ki je od včeraj pravno močni sestavni del osrednjega občinskega urbanističnega načrta. Podrobnostni plan bo v kratkem odobrila tudi deželna uprava s posebnim dekretom predsednika Biasuttija.

Občinski odbor, ki bi moral upravljal samo tekoče zadeve, je omenjene sklepe soglasno sprejel z nujnim in izrednim postopkom, pri čemer se je dejansko poslužil pristojnosti občinskega sveta, ki mora te odloke sedaj samo ratificirati. Sklepe, ki bodo že danes romali na Deželo, je podpisal odbornik za urbanistiko, demokrat Jan Lucio Vattovani. Podrobnostni načrt za postavitev sinhrotrona so izdelali tehniki družbe SVEL, ki je last koncerna Iri-Italstat.

NA 4. STRANI

Nesprejemljiv »blitz«

VOJMRIR TAVČAR

Vse kaže, da se zajetnemu dosjeju o sinhrotronskem svetlobnem pospeševalniku pri Bazovici piše zadnje poglavje. Tržaški občinski odbor je na svoji včerajšnji seji sprejel sklepe, s katerimi je zavrnil ugovore k lokaciji sinhrotrona pri Bazovici in potrdil podrobnostne načrte. Pri odločanju se je odbor poslužil člena 140 občinskega pravilnika, ki dovoljuje odboru, da v nujnih primerih sklepa v imenu občinskega sveta, seveda pa mora svet potem potrditi sklepe odbora.

Vedelo se je, da se je bivšemu odborniku za urbanistiko Vattovaniju zelo mudilo in je hotel za vsako ceno pospešiti postopek za odobritev variante urbanističnega načrta, ki bo omogočila gradnjo svetlobnega pospeševalnika na zemljišču T8 pri Bazovici. Vendar včerajšnji sklep tržaškega odbora je pravi »blitz«, saj je odbor sklepal o odlokih, ne da bi jih sploh imel na dnevnem redu. Vse je namreč kazalo, da bo razprava o tem vprašanju na dnevnem redu v ponedeljek.

Z vsebinskega vidika bi se stvari sicer ne spremenile, dejstvo, da je NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ob kritičnih pripombah na račun KD glede krajevnih odborov

Craxi noče več zavlačevanj in zahteva da vlada končno stopi na pot reform

Craxi na včerajšnji seji vodstva PSI (Telefoto AP)

DUŠAN KALC

RIM — »Ne bi hotel, da bi jutrišnji časopisi zapisali v naslovih, da je PSI postavila ultimat vladi,«
je med poročilom na včerajšnji seji vodstva socialistične stranke napol za šalo napol zares dejal njen tajnik Bettino Craxi. Morda njegovih izjav res ne gre jemati kot ultimat, vprašanje pa je, s kakšno drugo besedo bi lahko nazorno označili trditve, da se je za vlado zaključila »faza utekanja motorja«
in da je že čas, da odločneje pritise na plin reform v doslednem spoštovanju dogovorjenega programa. Z drugimi besedami to pomeni: ali bo De Mita čimprej pokazal kaj konkretnega ali pa se bo PSI pokesala, da je vstopila v sedanjo večino. Socialisti se namreč že začeljnajo spraševati, če so ukrepali dobro ali slabo, da so stopili v vlado, namesto da bi postopno dozirali svoje odgovornosti, je še dodal Craxi in dal s tem še nazorneje razumeti De Miti, da še vedno drži nož za ročaj. Ves dosedanj potek dogajanja ni po Craxijevem mnenju razpršil temnih senc v odnosih med PSI in KD, kar pomeni, da se mora sedaj De Mita potruditi in dokazati, da je sposoben v celoti uresničiti svoj program. Craxiju se ne mudi, saj pravi, da socialistično vodstvo noče dajati prenapljenih sodb, da pa bo v pri-

hodnjih mesecih do svojega izrednega kongresa resno razmišljalo o tem, kako ukrepati.

Glavno vprašanje, od katerega bo v veliki meri odvisna nadaljnja usoda vlade, je za Craxija seveda reforma parlamentarnega glasovanja. Za Craxija je ukinitve tajnega glasovanja velikega političnega in moralnega pomena. Zagotovila bi boljše upravljanje države in odpravila nemoralni pojav prostih strelcev v parlamentu. Bitka okrog reforme glasovanja bo preizkusni kamen, ne samo za odnose znotraj vladne večine, temveč predvsem za merjenje moči med večino in opozicijo. Ukinitve tajnega glasovanja bi predstavljala pekoč poraz za KPI in ostale stranke opozicije. In strategija Craxija (kakor tudi De Mite, ki je v tem primeru Craxijev zaveznik-antagonist) gre prav v smeri šibitve opozicije in utrjevanja lastnih pozicij.

Socialistični tajnik je govoril tudi o finančnem zakonu, o katerem pa ni izrekel sodb. Izrazil je le željo, da bi bil uravnotežen in učinkovit. Glede splošnega gospodarskega manevra je poudaril, da se mora korenito spoprijeti z davčno nepravilnostjo. Zahteve sindikatov so v tem pogledu upravičene, manj upravičene pa so njihove grožnje o stavkovnih akcijah. V svojem dolgem poročilu je Craxi kritiziral tudi odnos KD do krajevnih uprav, kjer se sporazumeva s komunisti, ter »politično-propagandistično«
kampanjo KPI proti notranjemu ministru Gavi.

Po nepričakovanem postanku v Johannesburgu in incidentu v Lesothu

Papež nadaljuje potovanje po jugu Afrike

MASERU — Papež Janez Pavel II. je včeraj izrazil obžalovanje zaradi krvavih dogodkov v prestolnici Lesotha. To je izrazil med triurno mašo, ki jo je posvetil spominu prvega pokristjanjevalca te male kraljevine. V svojem govoru je papež spregovoril o pomenu nenasilja, o sožitju med ljudmi in o poslanstvu, ki ga imajo mladi pri ustvarjanju boljšega sveta. Papež je daroval mašo na nekem hipodromu v Maseruju, prisostvovala pa je večtisočglava množica, ki pa ni bila tako številna, kot so pričakovali. Po vsej verjetnosti je vernike iz Lesotha precej presunila ugrabitev romarjev in krvavi epilog.

Papežovo potovanje po južni Afriki se torej kljub zapletom nadaljuje. Doslej ni odpovedal nobenega obiska, in to kljub temu da se je za približno sedem ur nepričakovano zadržal v Johannesburgu. Kmalu po razpletu dogodkov v Maseruju je papež obiskal mestce Romo, najstarejšo versko središče v državi, in se tam srečal s kraljem Lesotha, ki ga je pričakoval več ur. Tudi v Romi je daroval mašo, nato pa nadaljeval potovanje.

Medtem pa se še ni polegel odmev na dogodke, v katerih so v sredo izgubili življenje trije člani Osvobodilne vojske Lesotha, neke gverilske skupine, ki se bori proti sedanjemu režimu v državi, in pripadniki posebnih varnostnih oddelkov Južnoafriške republike. Člani omenjene gverilske skupine so ugrabili večjo skupino romarjev, neprijetno situacijo pa so nazadnje nasilno »rešili«
komandosi Južnoafriške republike, ki jo je vlada Lesotha pred tem zaprosila za pomoč. Med napadom je bilo ranjenih tudi enajst oseb in štiri od teh so v kritičnem stanju. Ranjence je včeraj obiskal Janez Pavel II. Krvav epilog je potekal ravno pred veleposlaništvom držav članic Commonwealtha v Maseruju, tako da so streli povzročili na poslopju veleposlaništva tudi nekaj škode. Na vsak način je dogodek pokazal, da je formalno neodvisni Lesotho dejansko le privešek Južnoafriške republike.

Na sliki (telefoto AP): policijski agent z raven rešilca, s katerim so odpeljali žrtve oboroženega spopada v Maseruju.

● Blitz

NADALJEVANJE S 1. STRANI

hotel sedanji odbor rešiti čimprej problem. Odbornik Vattovani je nujnostni postopek utemeljil s trditvijo, da v sedanji politični situaciji sploh ni znano, kdaj se bo lahko spet sestal novoizvoljeni občinski svet (sklepanje o sinhrotronu bi se zato lahko zavleklo za dalj časa), znanstveniki pa - in med njimi predvsem nobelovec Carlo Rubbia - naj bi pritiskali, da se stvar reši. V nasprotnem primeru naj bi celo zagrozili, da bodo zgradili sinhrotron kje drugje.

Zaradi počasnosti sistema odločanja se upravni organi v Italiji (začenši z vlado, kar je bilo predmet ostrih polemik) večkrat poslužujejo nujnostnih postopkov s sprejemanjem sklepov, ki jih izvoljena telesa potem lahko le ratificirajo. Vprašanje pa je seveda, kdaj je nujnostni postopek upravičen. Ali je bilo v primeru sinhrotrona res potrebno?

S tehničnega in pravnega vidika je kaj lahko trditi, da je tržaški občinski odbor zelo ekstenzivno tolmačil svoje pristojnosti. Gre namreč za odbor, ki je izraz prejšnjega občinskega sveta in ki je pristojen le za opravljanje tekočih poslov. Naj dodamo, da je tudi brez župana, ker je Giulio Staffieri pred časom odstopil, da bi pospešil dogovarjanje med političnimi strankami. Ali je tak odbor dovolj reprezentativen, da sprejema dokončne odločitve o variantah, ki tako močno posegajo v življenje dela občanov?

Povsem nesprejemljivo pa je tako postopanje s političnega vidika. Vprašanje lokacije sinhrotrona je bilo nedvomno eno od najbolj spornih v zadnjih letih v tržaški občini. Z utemeljenimi ugovori se je lokaciji uprla slovenska narodnostna skupnost, vrsto pomislekov so izrazili naravovarstveniki in tudi marsikateri znanstvenik je podvomil v nujnost lokacije pri Bazovici. Predvsem pa bi moralo v primerih, ko projekti tako ostro posegajo v življenje neke skupnosti, veljati načelo, da se o lokaciji - seveda ob upoštevanju vseh tehničnih zahtev - odloča skupaj s prizadetim prebivalstvom. To načelo je občinski odbor v primeru sinhrotrona gladko prezrl. Še več: celo izvoljenim predstavnikom je onemogočil, da se izrečejo o tem perečem vprašanju. Glede na rezultate zadnjih volitev bi večina občinskih svetovalcev najbrž potrdila sklep odbora, vendar sklep bi bil oblikovan na osnovi demokratske razprave in dialektike med večino in manjšino. Tako pa je bilo vprašanje rešeno s ukazom z vrha. In forma je v tem primeru tudi vsebina, saj so bili ljudje in njihovi izvoljeni predstavniki prikrajšani za temeljno pravico.

Sinoči prvi del pogajanj o sanaciji državnega primanjkljaja

Vladne davčne olajšave ne prepričajo sindikata

RIM — Malo po 18. uri se je včeraj v Palači Chigi začel sestanek med vlado in sindikati. Sindikalno delegacijo so sestavljali vsedržavni tajniki CGIL, CISL, UIL, medtem ko je vladno delegacijo vodil predsednik De Mita, poleg njega pa sta bila podpredsednik De Michelis in finančni minister Emilio Colombo. Pogajanja niso lahka, saj ostajata obe strani trdno pri svojih stališčih. Pozno zvečer pa so le začele prihajati vesti, iz katerih je mogoče sklepati, da je vlada nekoliko popustila in ponudila sindikatu paket davčnih olajšav.

V bistvu je vlada obljubila, da bo skušala ustaviti inflacijsko mejo pri 2 odstotkih in ne pri štirih, kot je napovedala. Z ozirom na obstoječe zakone pa to pomeni, da bo že pri meji 2% začela sanacijo državnega primanjkljaja. (Doselej je bila za to »merodajna« 4-odstotna inflacija.) Stvar pa ne bo stekla takoj, kar je bilo sicer pričakovati, pač pa bo nova inflacijska

meja stopila v veljavo leta 1991. Pričakovati je torej, da bodo takrat spremenili številne davčne obremenitve za približno 13 tisoč milijard.

Ta triletni načrt vsekakor ni zadovoljil sindikalnih predstavnikov. Vso to 13 tisoč milijard je namreč vlada dobila tako, da je sešela razne možnosti za manjše davčne obremenitve, ki pa v bistvu ne pomenijo velikih oziroma zahtevanih sprememb. Prav tako se vlada ni hotela izpostaviti glede davčnega odbitka za zakonca v breme in ni upoštevala predloga sindikata, da bi odbitek dosegel 600 tisoč lir letno, pač pa je ostala pri stari ponudbi in sicer največ 552 lir. Sindikat zato meni, da bodo še naprej najbolj »opeharjeni« odvisni delavci in manj premožne družine. Glede novega obdavčevanja samostojnih delavcev pa sinoči še ni bil govor. Sestanek se je zavlekel pozno v noč, zato se bo razprava nadaljevala še danes.

Z včerajšnje seje slovenske vlade

Realne plače strmo padajo

LJUBLJANA — Od decembra lani so se realne plače v Sloveniji zaradi hitre rasti maloprodajnih cen in s tem življenjskih stroškov znižale za 15 odstotkov. Tolikšno zrtvovanje življenjskega standarda prebivalstva pa je ne le politično, temveč tudi gospodarsko nesmiselno, so ugotavljali na včerajšnji seji slovenske vlade.

Delež izplačane vsote plač se je v prihodku podjetij, ki pozitivno poslujejo, od lani na letos zmanjšal s 35,9 na 32,6 odstotka. Istočasno se je delež dajatev, ki jih podjetja plačujejo (posredni in neposredni davki), dvignil z 32,2 na 36,2 odstotka, plačane realne obresti na sponoženi kapital pa s 3,5 na 7,8 odstotka. Podjetja, ki pa so imela izgube, so uživala kup ugodnosti (nevračanje kreditov, neplačevanje davkov). V tako neenakopravnih pogojih gospodarjenja je šel denar, ki so si ga spo-

sobni prislužili, torej k nesposobnim. To pa ne spodbuja dobrega gospodarjenja. Kajti več si prislužiš, več ti poberejo. Sposobni niso nagrajeni za svoje uspehe, zaradi prelivanja denarja pa zaposleni postajajo enaki v revščini.

Slovenska vlada se očitno zaveda, da na ta način ni mogoče izvajati tržne politike. Predsednik Dušan Šinigoj je rekel, da je država šla v urejanje svojih zunanjih finančnih odnosov, zdaj pa je čas, da jih uredi še navznoter. Državo bo potrebno poceniti - do zdaj se je navkljub nasprotnemu zaklijanju dražila. Istočasno pa bo potrebno pogoje poslovanja podjetij na trgu izenačiti - kajti dokler bodo dobri gospodarji kaznovani, slabi pa v imenu solidarnosti nagrajeni, gospodarske rasti ni mogoče pričakovati.

DEJAN VERČIČ

Bush po začetnih težavah trdno vodi pred Dukakisom

NEW YORK — Če bi bile ameriške predsedniške volitve danes, bi po najnovejši anketi, ki sta jo izvedla The New York Times in TV mreža CBS, zmagal podpredsednik George Bush s 47 odstotki glasov pred demokratskim predsedniškim kandidatom Michaelom Dukakisom, ki bi dobil 39 odstotkov glasov. Skoraj vse najnovejše ankete kažejo, da Bush še naprej povečuje prednost pred Dukakisom.

Bushu je v zadnjih tednih uspelo z zelo agresivnimi nastopi prevzeti pobudo in določiti teme predsedniške kampanje. Demokratski kandidat Michael Dukakis je pred dnevi sicer tudi začel s protinapadom, saj stalno opozarja na Busheve šibke točke, vendar mu zaenkrat še ni uspelo zaustaviti padca svoje popularnosti.

Demokratske strategije najbolj zaskrbljuje dejstvo, da je Dukakisov vpliv padel tudi na tistih področjih, kjer je doslej premočno vodil. Eno takšnih vprašanj je na primer vprašanje kompetentnosti. Dukakis, ki v kampanji nastopa bolj kot direktor nekega velikega podjetja kot pa predsedniški kandidat, poskuša namreč nenehno poudarjati svojo »kompetentnost« (je namreč guverner Massachusettsa - ene izmed industrijsko najbolj uspešnih ameriških federalnih držav, medtem ko je Bush vsa leta živel v Reaganovi senici). Eden najbolj znanih Dukakisovih izrekov je, da mora biti kriterij za izvolitev predsednika njegova kompe-

tenentnost, ena pa ideološka usmeritev. Toda po najnovejših anketah kar 51 odstotkov vprašanih sodi, da je Bush bolj kompetenten kot Dukakis, samo 32 odstotkov pa jih misli drugače. Še sredi avgusta, pred republikansko konvencijo je na primer 40 odstotkov vprašanih dajalo na tem področju prednost Dukakisov pred Bushem, v katerega je imelo zaupanje samo 35 odstotkov vprašanih.

Kot sodijo nekateri politologi, se je tudi med to kampanjo ponovilo staro pravilo namreč, da tisti politik, ki je v javnosti manj znan, vodi v prvi fazi predvolilne bitke, ko pa se bitka približuje vrhuncu in ko volilci obema kandidatomata pogledajo »pod kožo«, običajno dajo prednost bolj znanemu predsedniškemu kandidatu. Isto se je na primer med prevolilno kampanjo 1980. leta zgodilo tudi Bushu. Na začetku kampanje oziroma na prvih primarnih volitvah je premočno premagal Reagana, kasneje pa je Reagan, ki je bil kot guverner Kalifornije bolj znana javna osebnost kot Bush (čeprav je bil le-ta med drugim ameriški veleposlanik v OZN in na Kitajskem ter direktor CIA), prevzel vodstvo.

Bushu v zadnjih tednih veliko pomagajo tudi ugodna gospodarska gibanja v ZDA (tako proračunski kot zunanje-trgovinski deficit se na primer zmanjšujeta) ter dejstvo, da je predsednik Reagan po zadnjih anketah dosegel največjo priljubljenost v tem letu.

Umrl je novinar Ive Mihovilović

ZAGREB — Včeraj je v Zagrebu umrl Ive Mihovilović, eden od ustanoviteljev jugoslovanskega novinarstva. Mihovilović je bil star 83 let, s pisanjem pa se je bavil, vse dokler ga ni strla bolezen.

Ive Mihovilović se je rodil v Premanturi, prve članke pa je napisal že leta 1924, ko je bil star šele 19 let. Od vsega začetka se je vključil v NOB, po vojni pa je nekaj let proučeval vprašanje istrskih in dalmatinskih izseljencev. V petdesetih letih je začel spet objavljati članke v raznih hrvaških časopisih. Znani so bili zlasti njegovi prispevki s psevdonimom Spectator, ki jih je celih 26 let objavljaval v zagrebškem dnevniku Večernji list. Napisal je tudi nekaj knjig.

Mihovilović je bil za svoje novinarsko in publicistično delo odlikovan s plaketo Moša Pijade in zlato plaketo Vjesnika, ki sta najvišji novinarski priznanji v SFRJ.

Obglavljena ZZB Odstopil še Pekić

BEOGRAD — Dan po Petru Matiću, predsedniku zvezne borčevske organizacije, je včeraj odstopil tudi sekretar istega foruma Dušan Pekić. Medtem ko je Matić dobil »črno piko« zaradi diskusije v Novem Sadu, kjer je kritiziral Miloševićeve pohode v Vojvodino, so Pekića prijeli za jezik zaradi njegove razprave v Zagrebu. Tam je »neargumentirano in pavšalno kritiziral CK ZKJ, v katerem naj bi sedeli ljudje, ki po njegovem mnenju podpirajo albansko kontrarevolucijo«.

Oba odstopa pa sta morala seveda počakati na neposreden povod: pri Matiću se je usoda zapetila zaradi nekorrektnosti uporabe internega pisma predsedstva CK ZKJ (v katerem je ta organ obvestil vodstva družbenopolitičnih organizacij o vsebini sporne Pekićeve diskusije). Pekić pa je v odstopni izjavi navedel, da sta ga k temu koraku spodbudila predstavnika slovenske in hrvaške borčevske organizacije, ki sta ga obvestila, da njuni predsedstvi menita, da zaradi svojih nastopov in vedenja v zadnjih mesecih Pekić ne more več voditi jugoslovanske organizacije borcev. (dd)

Srbski mladinci pripravljajo referendum o ustavnih vprašanjih

BEOGRAD — Med 3. in 7. oktobrom pripravlja srbska mladinska organizacija neuradni referendum o štirih najbolj spornih skupinah ustavnih vprašanj, ki se nanašajo na državne funkcije republike Srbije. Občane bodo spraševali o njihovem mnenju glede neposrednih tajnih volitev, gospodarske reforme, gradnje jedrskih elektrarn, predvsem pa o ljudski obrambi, državni varnosti, sodstvu in mednarodnih odnosih, ki naj bi bili enotni za vso republiko. Predstavili bodo tudi pred-

log, po katerem naj bi pokrajini v federaciji predstavljali delegati v okviru enotne delegacije Srbije, zanimivo pa je tudi vprašanje organiziranosti skupščine SFRJ. Po predlogu s tega neformalnega referenduma naj bi imel jugoslovanski parlament tri zbornice: zbor narodov in narodnosti, gospodarski zbor ter zvezni zbor.

Akcijo bo spremljal plakat, na katerem je štirinajst ugaslih vžgalic (ki naj bi simbolizirale 14 let, odkar je bila sprejeta zadnja ustava)...

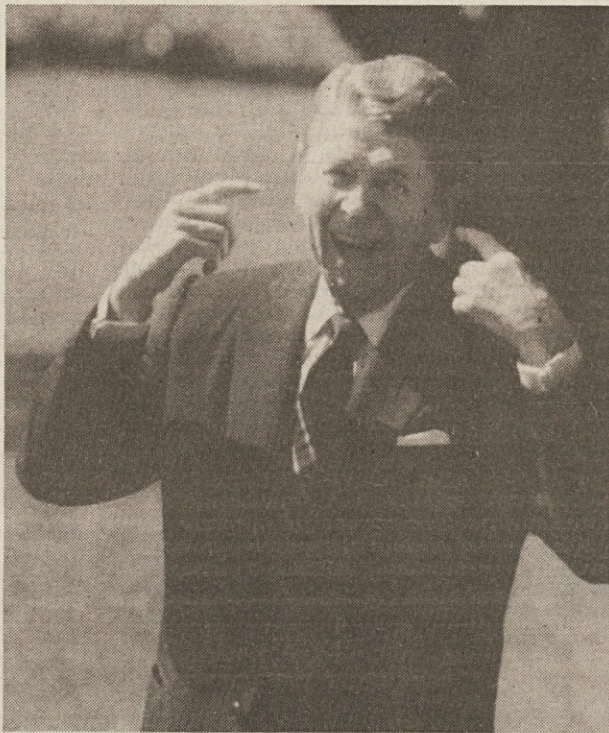
I. Vajgl glasnik jugoslovanskega ministrstva za zunanje zadeve

BEOGRAD — Novi tiskovni predstavnik pri jugoslovanskem ministristvu za zunanje zadeve, veleposlanik Ivo Vajgl, bivši dolgoletni novinar Tanjuga, je vodil včeraj prvo konferenco.

Ivo Vajgl se je rodil pred 45 leti v Mariboru. Z novinarstvom se je začel ukvarjati že v času študija, sodeloval je pri mariborski Katedri in ljubljanski Tribuni, kasneje pri RTV Ljubljana. Bil je dopisnik RTV Ljubljana in Dela v Trstu, dopisnik in vodja redakcije Tanjuga za Slovenijo v Ljubljani, dopisnik in vodja Tanjugovega urada v Bonnu, kjer je bil tudi predsednik Združenja tujih dopisnikov iz ZRN.

Bil je predsednik komisije CK ZK Slovenije za delo z jugoslovanskimi državljani v tujini, generalni jugoslovanski konzul v Clevelandu, po vrnitvi iz ZDA pa je postal uradni tiskovni predstavnik v Sekretariatu za zunanje zadeve in sicer namesto Aleksandra Stanića, ki je odšel na novo dolžnost.

Irangate menda spravi predsednika na rob živčnega zloma Reagan so hoteli »upokojiti«

WASHINGTON — Zanimanje za afero Irangate je vedno živo, še posebno v predvolilnem vzdušju, ko je za kandidate izrednega pomena, ali so bili vpleteni v preprodajo orožja državam ob Perzijskem zalivu ali ne. V ameriških novinarskih krogih je že nekaj dni krožila vest, da je Irangate tako prizadel predsednika Reagana (na sliki), da bi ga bili morali iz zdravstvenih razlogov celo predčasno »upokojiti«. V ZDA je izšla tudi knjiga Landslide: the unmaking of the President (Usad: rušenje predsednika), ki sta jo napisala Jane Mayer (Wall Street Journal) in Doyle McManus (Los Angeles Times). Knjiga je navajala tudi podrobnosti glede Reaganove irangatske bolezni. Po podatkih, ki sta ju zbrala Mayer in McManus, je afera Irangate spravila predsednika Reagana na rob živčnega zloma. Zaradi tega so njegovi sodelavci prosili šefa svetovalcev Bele hiše Howarda Bakerja, naj upošteva 25. člen ameriške ustave, ki predvideva predčasno upokojitev hudo bolnega predsednika. Utrujenega in izčrpanega Reagana je hotelo »odstaviti« nekaj vidnih zastopnikov ameriške vlade, med katerimi tudi George Shultz in takratni svetovalec za državno varnost Robert McFarlane.

Dogodki, ki sta ju opisala avtorja knjige o »rušenju predsednika«, niso izmišljeni, kot je potril tudi bivši predsednikov sodelavec James Cannon. Poleg verodostojnosti izjav o Reaganovi »upokojitvi« pa je Cannon menda neposredno potrdil tudi podatke o dejanskem položaju podpredsednika Busha. Med preiskavo o Irangatu je Bush namreč odločno zanikal, da bi bil obveščen o preprodaji orožja državam v vojni, Mayer in McManus pa trdita obratno. Njegovi sodelavci naj bi mu redno poročali o razvoju dogajanja, Bush pa ni storil ničesar, da bi prepovedal trgovino, še manj pa se je vmešaval v posle, ki jih je vodil polkovnik Oliver North.

Ruffolo seznanil predstavnike dežel s svojim načrtom

Karin B bo zaplula v Livorno

RIM — Zahodnonemška ladja Karin B bo po dolgi odisejdi končno zaplula v Livorno, kjer bo izkrcala italijanske industrijske odpadke, ki jih je morala vkrcati v nigerijskem Koku. To je sklenil minister za okolje Ruffolo, ki je ob enem določil, da bodo te odpadke začasno uskladiščili v Emiliji-Romagni. Končno pristanišče za Deep Sea Carrier, ki prav tako prevažata odpadke z odlagališča pri Koku, pa bodo določili danes. Tretja ladja, ki ima na krovu onesnaženo zemljo iz Koka, pa bo zaplula v Ravenna. Pristanišča za ostale ladje, ki plujejo iz Libanona, pa bodo morali določiti do 30. septembra. Po ministrovih besedah trenutno pluje le 5 ladij z italijanskimi odpadki.

Te sklepe je Ruffolo posredoval deželnim predsednikom in pristojnim odbornikom, ki so se včeraj sestali v Palači Chigi. Dokončni sklep o usodi ladij z italijanskimi strupi pa bodo sprejeli na današnji seji vlade.

Ruffolo je torej končno odkril svoje karte po večtedenskem obotavljanju in prikrivanju. Predstavniki dežel niso bili navdušeni. Tako je odbornik za okolje toskanske Dežele Marcucci obtožil vlado, da je »pošastno« izpeljala vso zadevo, ob enem je zahteval, da Karin B ostane v Livorno le en mesec in ne šest, kot predvideva Ruffolo. Glede uničenja in predelave odpadkov so vsaj nekateri predstavniki severnoitalijanskih dežel pokazali večjo

razpoložljivost. Tako je predsednik Furlanije-Juljske krajine Biasutti poudaril, »da se ne bo nihče izognil svoji dolžnosti«.

V F-JK so lahko zadovoljni, saj je včeraj posebna medministrska komisija ugotovila, da je tržiško pristanišče neprimerno. Izvedenci bodo morali tako izbirati med naslednjimi pristanišči: Gioia Tauro, Licata, Porto Torres, Porto Empedocle, Manfredonia, Saline Ionica in Taranto.

Nedvomno lahko pričakujemo precejšnje odpore. Včeraj je bila v Augusti splošna stavka, da so tako preprečili prihod ladje Deep Sea Carrier, ki so ji morali zato po morju dostaviti gorivo in hrano.

V okviru priprav na vsedrjavni kongres Tajnik KD De Mita jutri v Gradežu

TRST — Krščanski demokrati se pripravljajo na svoj vsedrjavni kongres, na katerem bodo, med drugim odločali, ali ohrani sedanji tajnik in predsednik vlade Ciriaco De Mita tajniško mesto v stranki. V pripravi na kongres je že bilo več posvetov, nekateri bodo še prišli na vrsto. Na njih se srečujejo predvsem pristaši take ali drugačne struje v KD, pa čeprav so razprave na teh posvetih odprte. Na sporedu pa imajo tudi posvete odprtega značaja, na katerih govorijo tudi o organizacijskih prijemih znotraj stranke.

Odprt bo posvet, ki bo jutri, v soboto, ter v nedeljo v Gradežu. Prireja ga deželni odbor KD v sodelovanju z osrednjim vodstvom te stranke. Deželni tajnik Bruno Longo je včeraj novinarjem povedal, da so se za ta posvet domenili z De Mito takoj po letošnjih deželnih volitvah, ko je v naši deželi KD zabeležila uspeh.

Uspeh KD v Furlaniji-Juljski krajini je zanimiv za vso stranko,

v vsedrjavnem merilu, je povedal Longo. Stranka se danes, bolj kot kdajkoli prej, čuti povezana s širokimi množicami. Zato hoče ugotoviti kako voditi svojo politiko v bodoče.

Posvet bo v kongresni palači v Gradežu. Prišel se bo jutri, ob 10.15. Uvodoma bo poročal podtajnik KD Vincenzo Scotti. Zatem bodo na okrogli mizi o krajevni realnosti sodelovali trije predsedniki deželnih vlad: Tabacchi, predsednik deželne vlade v Lombardiji, Nicolosi, predsednik vlade na Siciliji, in Biasutti, predsednik vlade FJK. Jutri popoldne bosta poročala tudi Gianni Fontana in Clemente Mastella. V nedeljo dopoldne bo govoril podtajnik Gino Bodrato. Prisotni bodo številni drugi ministri in parlamentarci.

Osrednji govor bo imel ob sklepu posveta, v nedeljo, ob 12. uri, predsednik vlade in osrednji tajnik KD Ciriaco De Mita, ki pride v Gradež že jutri dopoldne.

Špeter: Francescutto o usodi turizma v Nadiških dolinah

ŠPETER — Stanje turističnega sektorja v Nadiških dolinah in vloga turistične ustanove kompenzacija na Matajurju: to sta bili dve osrednji vprašanji, o katerih je tekla razprava na sestanku med deželnim odborom Gioacchinom Francescuttom ter župani tega območja, predsednikom Gorske skupnosti Chiabudinijem, turistične ustanove Pausso in turističnimi operaterji.

Chiabudini, Pausa in drugi sodelavniki so deželnega odbornika opozorili na nevarno stanje, v katerem se nahajajo vlečne naprave na Matajurju; opozorili so ga nadalje na perspektive razvoja omenjenega področja in možne pobude, s katerimi bi področje lahko zaživel s turističnega vidika. Krajevni upravitelji so mu poleg tega izrazili zaskrbljenost nad usodo same turistične ustanove iz Čedad in Nadiških dolin. Odbornik Francescutto je s svoje strani vzel na znanje iznešene probleme in zagotovil razpoložljivost deželne uprave za njihovo rešitev.

Krajevne upravitelje in turistične operaterje je podrobneje seznanil o deželnem načrtu turističnega razvoja, ki se po eni strani zavzema za rast večjih turističnih centrov, po drugi pa istočasno skrbi za razvoj manjših središč, med katere sodi tudi zimsko središče na Matajurju.

Mladinci SSK v Bohinju

TRST — Člani tržaškega in goriškega odbora mladinske sekcije Slovenske skupnosti so se zbrali na notranjem posvetu, ki je bil v Bohinju v soboto, 10., in v nedeljo, 11. septembra. Srečanje je bilo posvečeno oceni delovanja in načrtom mladinske organizacije Slovenske skupnosti ter pripravi na bližnje strankine kongrese. Govorili so tudi o sedanji pobudi zbiranja podpisov v podporo Odbora za varstvo človekovih pravic iz Slovenije, za katero so doslej zbrali več kot 900 podpisov, in to pretežno na Tržaškem. Bohinjski posvet sta obiskala predsednik Zveze socialistične mladine Slovenije Jože Školjč in predsednik Sveta za mednarodne odnose pri tej organizaciji Zoran Taler.

Prispevajte
za

»Dijaško matico«

Koroška: nasprotna stališča o šolskem vprašanju

CELOVEC — Novo šolsko leto, ki bo v znamenju uvajanja dvojezičnega šolstva na ljudskih šolah na podlagi novega zakona, se začne tudi v znamenju različnih pogledov obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev na nadaljnje ravnanje v šolstvu in na drugih toriščih.

Na eni strani sta poslanec Karel Smolle, ki je glasoval za omenjeni zakon, in Narodni svet koroških Slovencev (NSKS), ki ga je pri tem podprl, na drugi Zveza slovenskih organizacij (ZSO) in nadstrankarski komite za obrambo dvojezične šole. Pogledi in stališča so zdaj in za zdaj v marsičem povsem nasprotni.

Medtem ko sta Smolle in predsednik NSKS Grilc v ponedeljek napovedala, da bo kmalu, v začetku oktobra, vse nared za ustanovitev narodnostnega sveta pri zveznem kanclerju, je ZSO sporočila, da za zdaj ne bo imenovala svojih (štirih) članov v manjšinski svet.

ZSO v tiskovni izjavi veže odločitev o vstopu v svet za izpolnitvijo točk iz memorandumav avstrijske vlade. Gre za ustanovitev javne dvojezične trgovske akademije v Celovcu, finansiranje javnih in zasebnih dvojezičnih otroških vrtcev, za višjo denarno podporo manjšini in za uvedbo slovenskih TV oddaj. ZSO v tej zvezi še zmeraj čaka na pogovor s kanclerjem Vranitzkyem. Od izida tega pogovora bo odvisna ponovna razprava v vodstvu ZSO o vstopu v svet.

Medtem ko Smolle in Grilc izjavljata, da so spremne uredbe v zvezi s šolskim zakonom prinesle pomembne izboljšave v primerjavi s t. i. koroškim pedagoškim modelom, pa je podpredsednik ZSO Franc Kukovič za Slovenski vestnik izjavil, da je »novi učni načrt za dvojezične šole« tipičen primer za t. i. novi dialog, ki je popolnoma enostranski, saj so v enem mesecu na Dunaju in Celovcu brez našega sodelovanja napravili osnutek učnega načrta. Kukovič tudi poudarja, da so bile priprave dodatnih učiteljev »zelo nepopolne in nesprejemljive za vsakega učitelja, ki misli pedagoško in didaktično.«

Smolle in Grilc sta na tiskovni konferenci izrazila zadovoljstvo z nedavnim pogovorom s kanclerjem Vranitzkyem, trgovska akademija naj bi začela delovati z naslednjim šolskim letom, slovenske tv oddaje se bodo začele januarja 1989, delen napredek je bil dosežen tudi glede vrtcev. Za drugo leto je pričakovati deset milijonov šilingov finančne podpore.

Grilc in Smolle sta tudi povedala, da dosedanje letošnje prijave k dvojezičnemu pouku ne kažejo nazadovanja. Na nekatere šole so prijave višje kakor lani.

JOŽE ŠIRCELJ

Sežanski odlok presenetil zlasti italijanske gobarje Sežana: Pred nabiranjem gob po dovolilnico k lastniku gozda

KOPER, SEŽANA — Nekaj navdušenih nabiralcev gob z italijanske strani, ki so konec minulega tedna nabirali v kraških in brkinskih gozdovih, je bilo neprijetno presenečenje, ko so jim sežanski miličniki odvzeli vrečke z gobami in jim hkrati naložili še mandatno kazen v višini 50.000 dinarjev. Miličniki so sicer pojasnjevali, da je nabiranje gob, cvetja in drugih gozdnih sadežev ter vožnja in parkiranje na travnikih, njivah in gozdovih brez ustreznega dovoljenja lastnikov prepovedano in kaznivo.

Kot kaže, si je večina kaznovanih ukrep miličnikov razlagala kot preprosto izključno za italijanske državljane, presenečeni pa so bili toliko bolj, ker o tem niso zasledili nobene obvestila niti ob vstopu na jugoslovansko stran, pa tudi v gozdovih ni nobenih opozorilnih tabel. Prizadetost je dosegla takšno stopnjo, da je prvak Liste za Trst Gianfranco Gambassini od deželne vlade zahteval odgovor oziroma pojasnilo sežanske občine, zakaj velja na njihovem območju prepoved nabiranja gob, na kakšni osnovi miličniki izrekajo denarne kazni in zasegajo nabrane gobe. Vsa zadeva torej dobi tudi politični prizvok.

Takoj je treba pojasniti, da je sežanska občinska skupščina na letošnji aprilski seji sprejela novi odlok o javnem redu in miru v občini, ki je po uradnih objavah v Primorskih novicah začel veljati 18. maja. Osmatločka šestega člena tega odloka prepušča »brez dovoljenja lastnika uničevati, trgati ali pobirati sadje, cvetje, gobe, poljske pridelke, kopačji zemljo, pesek ali kamenje, voziti,

Italijanski nabiralci gob se, kot kaže, ne bojijo samo v Sloveniji. Tudi v sosednji Švici ter celo v ZR Nemčiji se v času gobarskih sezon otepaajo invaziji italijanskih »gobomanov«, ki s tisočimi avtomobili dobesedno preplavijo gozdove. Čeprav je v Švici vsem prost vstop v gozdove in nabiranje gozdnih sadežev, so namreč v občini Malvaglia pri Bremnu leta 1980 sprejeli sklep in postavili opozorilne table, na katerih piše, da je prepovedano nabiranje gob vsem, ki nimajo švicarskega potnega lista. Italijanske gobarje v nekem švicarskem kantonu nadzorujejo tudi s helikopterji in zapisujejo registracijske številke avtomobilov. Ob vrnitvi nabiralce zaustavljajo prometne patrulje. Kazen za tiste, ki v prtljajniku imajo več kot dva kilograma gob, znaša tudi do tisoč frankov (do 900.000 lir). Kljub zagroženim kaznim italijanski gobarji ne popuščajo in se podajajo na »lov« tudi v Nemčijo, kjer si posamezni gobar lahko nabere le kilogram gob. Tudi tu prihaja do manjših »gobarskih vojn« med italijanskimi nabiralci, lastniki gozdov in policijo.

ustavljati ali parkirati motorna vozila na travnikih, njivah in gozdovih. Kdor ne spoštuje te določbe se takoj kaznuje s 50.000 dinarji.« Ta člen torej velja za vse in ne samo za italijanske državljane, kot so si mnogi tržaški kršitelji razlagali uk-

repanje miličnikov. Res pa je, da je občinsko skupščino vodilo v sprejem omenjenega člena odloka prav nomadsko obnašanje predvsem italijanskih državljanov v slovenskih gozdovih, kjer so si poleg organiziranja piknikov in uničevanja travnikov in pašnikov privoščili tudi treninge z motokrosi, skratka, obnašali so se kot gospodarji vsega.

Že kmalu po sprejetju pa se je pokazalo, da je navkljub dobri nameri odlok vse preveč togo pisarniški in skregan z življenjem. Predvsem zato, ker v Sežani niso poskrbeli, da bi tudi tuje, ki prihajajo v slovenske gozdove na sprehode in tudi na nabiranje gozdnih sadežev seznanili z njegovo vsebino, niso poskrbeli za opozorilne table v gozdovih, praktično pa je tudi neizvedljiv, kajti samo na Krasu in Brkinih je okrog 6000 lastnikov gozdov, tuji pa tudi domačini tako zares ne morejo vedeti, komu pripada kateri košček gozda. Kazni, ki jih izreka miličniki, zagotovo niso prava pot za zaščito slovenskega gozdnega bogastva. Zato je po svoje upravičena jeza sosedov, ki menijo, da je kaznovanje njihovih nabiralcev gob vse prej kot toliko opevano prijateljstvo in sodelovanje ob meji.

Kako se bo vsa stvar okoli nabiranja gob v slovenskih gozdovih razpletla in zapletla, je težko napovedati, vsekakor pa se verjetno ljubiteljskim nabiralcem ne obeta nič kaj dobrega, kajti gobarstvo vse bolj postaja biznis ne pa ljubiteljska dejavnost, tako da se je bati čedalje večje zaplankanosti gozdov.

IZTOK UMER

ALBERT KLUN

Odkritje obeležja padlim borcem v Tolminu

TOLMIN — Jutri ob 11. uri bodo v Tolminu odkrili spominsko ploščo 65 padlim borcem in borkam 5. bataljona (ustanovljenega v Ginefi v Egiptu) 11. dalmatinske udarne brigade, ki so v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini, Liki, Hrvaškem in Slovenskem primorju, v Trstu in Istri ter na Koroškem dali svoje življenje za svobodo.

Za postavitev spominske plošče padlim borcem (z imeni in priimki) 5. bataljona 11. dalmatinske udarne brigade v Tolminu so se odločili iz več razlogov: večina padlih borcev omenjenega bataljona je bila doma iz občine Tolmin; enote motoriziranega odreda 4. armade JA (11. dalmatinske udarne brigade, 3. brdskega motoriziranega artilerijskega divizion, četa tankov 1. tankovske brigade, protitankovska baterija, enote avtobataljona itd.) so na pohodu za Koroško šle skozi Tolmin in tam so tudi prenočile; padli borci omenjenega bataljona (imenovali so ga tudi bataljon primorskih Slovencev in istrskih Hrvatov) se nimajo spominske plošče, oziroma spomenik padlih itd.

Potrebna sredstva za postavitev spominske plošče so prispevali nekdanji soborci s prostovoljnimi prispevki. Spominsko obeležje je izdelal kamnosek Vojko Mužina iz Nove Gorice.

Po odkritju spominske plošče padlim borcem in borkam 5. bataljona 11. dalmatinske udarne brigade, bodo v knjižnici Cirila Kosmača v Tolminu predstavili novo knjigo Janka Perata z naslovom Krokarjeva jesen, ki jo je posvetil nekdanjim sobojevnikom Jugoslovanom, ki so se bojevali proti fašizmu v Osmi britanski armadi v Libijski puščavi (1942) in se potem pridružili NOV Jugoslaviji (1943).

Na Krasu manj črnih točk

SEŽANA — Delavci ajdovskega Primorja že več kot mesec dni delajo na nekaterih cestnih odsekih, ki so zaradi številnih nesreč dobile žalosten sloves najnevarnejših črnih točk v sežanski občini.

Doslej so že izboljšali ovinek pri Gorjanskem, cesto od Štanjela do meje z novogoriško občino in odsek v Križu. Sedaj obnavljajo del ceste med Senožetami in Senadolami ter magistralsko cesto skozi Senožetice, pripravljajo pa vse potrebno za ureditev križišča pri Divači.

Letošnji obnovitveni program bodo končali oktobra s posodobitvijo regionalne ceste skozi Divačo. Skupaj bodo v nekaj več kot dveh mesecih temeljito popravili približno 7 kilometrov cest in eno križišče, za kar bodo porabili 1,4 milijarde dinarjev. Denar je dala republiška skupnost za ceste iz sredstev za odpravo črnih točk. V občinski cestni skupnosti obljublajo, da bodo s tem programom nadaljevali prihodnje leto, ko naj bi obnovili odseke med Senadolami in Sežano in med Sežano ter Štanjelom, vključno z poglobitvijo podvoza pri Štanjelu.

J. O.

Hobby vozila - druga (senčna) plat medalje

PIRAN — Še pred nekaj dnevi smo pisali članek, s katerim smo hvalili uspešne prevoze s hobby vozili v Piranu. Medtem pa je prišlo do zanimivega preobrata, oziroma novosti v zvezi s temi vozili. Tri mladince - člane »komisije za izvedbo projekta Hobby bus« pri Občinski konferenci ZSMS Piran - so namreč minule dni obiskali možje postavbe in preiskovalni sodnik je vse tri tudi že zaslišal. Dobil je namreč obvestilo od organov za notranje zadeve, da je šlo pri poslovanju s hobby vozili za nepravilnosti. Zadevo je dobil v roke koprski temeljni javni tožilec, ki je menil, da so omenjeni trije mladinci storili kaznivo dejanje grabeža, zaradi česar je že zahteval preiskavo. Šlo naj bi za vrsto nepravilnosti pri nagrajevanju šoferjev in samih organizatorjev prevozov ter za neplačevanje družbenih dajatev in prispevkov. Najbolj nerodno pri vsem je, da so ti trije mladinci hkrati precej ugledni in pomembni družbenopolitični delavci v občini.

Na včerajšnji izredni seji občinskega izvršnega sveta so zaradi teh dogodkov zahtevali predčasno ukinitve prevozov s hobby vozili v piranski občini. Povejmo, da so vozila kupili občinski organi iz sredstev turistične takse in jih predali v last Avditoriju Portorož. Ta organizacija ima zagotovljeno pokrivanje stroškov amortizacije in revalorizacije in to iz sredstev turistične takse. Občinski izvršni svet je maja letos objavil razpis pri občinskem obrtnem združenju in na podlagi tega prejel več ponudb. Ponudba mladincev je bila daleč najugodnejša (ponudila so celoten servis in poceni vozovnice), zaradi

Trije v priporu

KOPER — Včeraj so tu pripravili Žareta Sajiča, predsednika občinske konference ZSMS Piran, Marka Zormanca, predsednika koordinacijske komisije pri občinski konferenci ZSMS za organizacijo posebnega javnega prevoza oseb v cestnem prometu v poletnih mesecih, danes pa še Sandra Kravanjo, člana te komisije, ki je tudi organizacijski sekretar OK SZDL Piran. Koprski javni tožilec je pri temeljnemu sodišču v Kopru včeraj zahteval uvedbo preiskave zaradi suma kaznivega dejanja grabeža, zlorabe položaja ali pravic odgovornih oseb. Po tožilečvem mnenju obstaja utemeljen sum, da so si osumljeni neupravičeno prilastili približno deset milijonov dinarjev od ostanka čistega dogodka pri organizaciji prevozov s Hobby busi v piranski občini. V priporu so zaradi bojazni, da bi uničili sledove kaznivih dejanj in naj bi bili, dokler ne bo zaključena preiskava, verjetno konec prihodnjega tedna.

česar so dobili pet vozil v brezplačni časovni najem, delovali pa so pod okriljem občinske organizacije ZSMS. Organizacijo poslovanja pa so potem mladinci

ci zastavili tako, da so sezonsko zaposleni šoferji (bilo jih je 23) po pogodbi o delu prejeli na uro le 1.500 dinarjev. Hkrati so morali vsak dan polagati določeno vsoto denarja (pavšal) na račun, kar pa so zbrali od voznin nad tem povprečkom, so lahko mimo vsakega nadzora pobirali kot sestavni del plačila za sezonsko delo. Tako nihče natančno ne ve, koliko so ti mladi šoferji dejansko zaslužili. Trije organizatorji poslovanja s hobby vozili, obdolženi nepravilnosti, zdaj trdijo, da je ostanka dohodka 33 milijonov dinarjev, od česar so sami za približno tri mesece dela prejeli devet milijonov dinarjev, ali - vsak od teh približno milijon na mesec. Na začetku je predsedstvo občinske konference ZSMS sklenilo (seveda ni vedelo, kakšen bi lahko bil zaslužek z vozili, da bi dva organizatorja prevozov lahko prejela po 25 odstotkov ostanka čistega dohodka. Toliko denarja pa trije organizatorji še zdaleč niso prejeli, razlagajo zdaj prizadeti in dodajajo, da je ves ta postopek proti njim zato, ker so se nekateri zbal njihove konkurence...

Kakorkoli že - nadaljnja preiskava (kaže, a bo poslovanje ZSMS v Piranu morala pregledati tudi služba družbenega knjigovodstva) in sodni postopek bo gotovo približal vso zadevo resnici. Škoda pa bi bila, da bi ugodbe rezultate, ki bi jih verjetno dosegli tudi brez nepravilnosti, pokvarili zaradi površnosti in lahkomišelnosti. (Seveda si lahkomišelnosti ljudje na položajih ne bi smeli privoščiti). Če pa gre res zgolj za maščevanje s strani konkurence, je stvar še toliko bolj zanimiva.

BORIS ŠULIGOJ

Občinski odbor v celoti potrdil ustrezne podrobnostne načrte Sinhrotron bodo gradili pri Bazovici

Tržaški občinski odbor je včeraj dopoldne prižgal dokončno zeleno luč za postavitev sinhrotrona pri Bazovici. Odborniki so, kot pričakovano, soglasno zavrnilli vse ugovore in pripombe proti lokaciji svetlobnega generatorja na urbanističnem območju T8 ter tako v celoti potrdili podrobnostni urbanistični načrt za Bazovico, ki je torej od včeraj tudi formalno sestavni del osrednjega občinskega regulacijskega načrta. Odbornik za urbanistiko Lucio Vattovani (KD) je že pripravil ustrezne sklepe in jih bo že danes poslal deželni upravi za dokončno odobritev. Občinski odbor, v katerem sedijo predstavniki KD, LpT, PSI in PRI, je sprejel te sklepe s hitrim in nujnostnim postopkom ter se pri tem poslužil pristojnosti, ki ponavadi pripada občinski skupščini. Gre za sporni člen št. 140 občinskega pravilnika, ki daje možnost odboru, »da v izrednih in nujnih razmerah« nadomesti občinski svet. Pri tem ne gre pozabiti, da je tržaški občinski odbor v tem trenutku pristojen le za opravljanje tekočih poslov, kar očitno pomeni, da je za tržaške občinske odborne vprašanje lokacije svetlobnega sinhrotrona le »navadna tekoča zadeva«.

Na Vattovanijev predlog je torej odbor včeraj zavrnil vse ugovore proti lokaciji sinhrotrona pri Bazovici, ki so jih predložili domačini, Koordinacijsko združenje kraških vasi, Kmečka zveza, Slovensko deželno gospodarsko združenje, SKGZ in nekatere naravovarstvene organizacije. Ti ugovori niso bili naperjeni proti postavitvi tega znanstvenega objekta, ampak so iz različnih zornih kotov postavljali v dvom njegovo lokacijo pri Bazovici, na znanem območju T8. Dobršen del teh pripomb je vključeval tudi utemeljeno zahtevo, da se sinhrotron postavi na območju, kjer že ima svoj sedež Center za znanstvene in tehnološke raziskave. Občinska uprava pa ni pokazala nobenega poslušanja za te zahteve in pripombe ter je včeraj v celoti potrdila svoje brezkompromisno stališče, da je treba svetlobni generator za vsako ceno postaviti pri Bazovici.

Ugovori so se, kot že omenjeno, nanašali na podrobnostni načrt variante št. 46 regulacijskega načrta. Ta podrobnostni načrt je bil odoben pred petimi meseci z glasovi LpT, KD, PSI (razen odbornika Jagodica, ki se je vzdržal), MSI, PSDI, PRI in Mestne liste. Proti so glasovali komunisti, Slovenska skupnost in svetovalec Tržaškega gibanja Parovel. Komunistom je takrat uspelo le, da so iz podrobnostnih načrtov, ki jim je vseskozi nasprotoval tudi vzhodnokraški rajonski svet, izključili športne objekte ob sinhrotronu ter helikopterski pristajališči pri Bazovici in Padričah. To je tudi vse, kar je večina »popustila« opoziciji.

Včerajšnja odločitev občinskega odbora je v bistvu sklenila urbanistični postopek za postavitev sinhrotrona. Podrobnostni urbanistični plan, ki ga je izdelala strokovna družba SVEI iz koncerna IRI-Italstat, bo že danes romal na deželno upravo. Najprej ga bo vzel v pretnes deželni oddelek za prostorsko načrtovanje, nato tehnični urad istega odborništva. Zadnja beseda pripada predsedniku Dežele (ali od njega pooblaščenemu odborniku), ki bo podpisal ustrezeni dekret, ta pa bo stopil v veljavo takoj po objavi v Deželnem uradnem vestniku. Takoj zatem bo lahko občinska uprava pričela izdajati

ti gradbena dovoljenja za postavitev svetlobnega generatorja. Istočasno bo lahko stekel tudi postopek za razlastitev zemljišč, na katerih bo zrasla velika znanstvena struktura in ki so večji del last Bazovcev, deloma pa so tudi jurska. Pričakovati je, da bo ta postopek potekal zelo hitro, saj deželna večina (z izjemo SSK) močno podpira lokacijo sinhrotrona pri Bazovici.

Včerajšnje sklepe občinskega odbora v teoriji sedaj lahko zavrne le pokrajinski odbor, ki nadzoruje delovanje krajevnih uprav in Krajevne zdravstvene enote. Ta organ je poklican, da preveri pogoje, ki so privedli občinski odbor, da je sprejel tako pomembne sklepe na podlagi zgoraj omenjenega člena št. 140. Komunisti in zeleni so že napovedali priziv. Za ta korak se bo morda odločila tudi Slovenska skupnost.

Odbor je sedaj po zakonu dolžan, da sklepe odborništva za urbanistiko (Vattovani ni več občinski svetovalec) formalno vključi na dnevni red prihodnje seje občinske skupščine, ki mora, kot znano, šele izvoliti župana in odbornike. Zato je pričakovati, da bo o pripombah vzhodnokraškega prebivalstva in o podrobnostnem urbanističnem načrtu tekla beseda šele čez nekaj tednov ali celo mesecev. Vattovanijev sklep pa je dejansko že polmočen, tudi zato, ker ni pričakovati, da ga bo občinska skupščina (oktobra ali novembra) zavrnila, saj uživa podporo velike večine strank, ki so zastopane v novoizvoljenem občinskem svetu.

SANDOR TENCE

Delegacija libanonskih zadružnikov obiskala COOP

Na sedežu Delavskih zadrug (Cooperative Operaie) v Ul. Italo Svevo so se včeraj dopoldne srečali člani libanonske delegacije, ki jo je vodil generalni tajnik tamkajšnje socialistične in progresivne stranke Charif Fayad, in predstavniki predsedstva oziroma uprave Delavskih zadrug.

Namen srečanja je bil zlasti pregled možnosti za uresničitev blagovne in tehnološke menjave med tržaško združeno organizacijo in gibanjem libanonskih zadružnikov, ob čemer so med drugim preverili tudi uresničljivost pomorske zveze med Trstom in Libanom. V teku prisrčnega srečanja je predsednik Delavskih zadrug Lino Crevatin izrazil solidarnost trpečemu libanonskemu ljudstvu, katere mu je posredoval tudi želje za mir, neodvisnost in socialno pravičnost. Vodja libanonske delegacije Fayad pa je v svoji zahvali izrekel priznanje organizaciji Delavskih zadrug in podčrtal velik pomen srečanja s tržaškimi zadružniki.

Gropada jutri brez elektrike

Podjetje ACEGA obvešča svoje odjemalce, da bo zaradi izrednih vzdrževalnih del prekinilo dobavo električne energije v Gropadi, in sicer jutri, v soboto, 17. septembra, od 8.30 do 16. ure.

Čeprav predčasno in nepričakovano je nepreklicno nastopila jesen

(foto Magajna)

Vremenski preobrat, do katerega je prišlo v noči med torkom in sredo, je neprijetno presenetil vse tiste, ki so upali, da bo poletje trajalo vsaj do konca septembra. Lani se je namreč raztegnilo do oktobra (še sredi septembra je bila vročina taka, da je bilo tudi ponoči težko dihati), tako da je marsikdo upal, da se bo tudi letos mogoče primerno »pripraviti« na jesen in zimo. Vreme pa jo je tokrat zagodilo ne samo ljubiteljem sonca in vročine, pač pa tudi vinogradnikom in poljedelcem. V sredo je namreč nastopil pravi jesenski čas, temperatura je zdrnila na novemberske vrednosti, dež

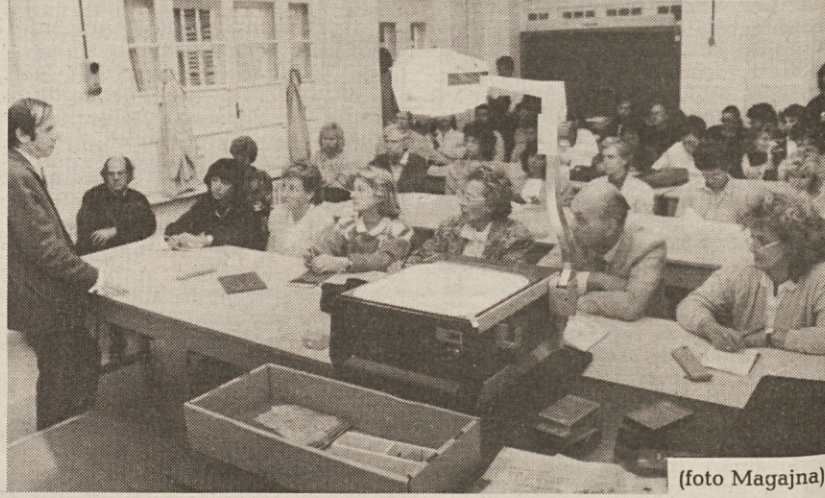
in burja pa sta neusmiljeno razsajala po vsej pokrajini. V torek in sredo ponoči sta se jim pridružila tudi bliskanje in grmenje s hudimi nalivi, tako da je bilo treba čez noč potegniti iz omar volnene jope in toplejše obleke, odeje in zimske čevlje. Z mestnih ulic in s plaž je tako s soncem izginila tudi pisana poletna množica, ki je še v ponedeljek iskala običajne osvežitve. Ljudje so se kar naenkrat morali spoprijeti z burjo, ki jim je odnašala in lomila dežnike, in z dežjem, ki je v središču povzročil pravi prometni kaos. Tudi tisti, ki je v sredo upal, da se bo vreme po prvem jesenskem dnevu

popravilo, se je uštel, saj se je temperatura včeraj še znižala, medtem ko meteorologi za naslednje dni ne napovedujejo nikakršne spremembe. Včeraj je bila temperatura nadpovprečno nizka. Na meteorološkem inštitutu vojaškega letalstva so ponoči izmerili 11,8 stopinj Celzija, ob 7. uri zjutraj 12,9 stopinj, opoldne pa 13,7 stopinj. Tudi odstotek vlage je bil zelo visok, saj so ob 7. uri zjutraj ugotovili, da je bilo v zraku 70 odstotkov vode, opoldne pa 67 odstotkov. Čez noč je padlo 6,7 milimetra dežja, v teku dopoldneva pa ga je padlo še za milimeter. Kot se spodobijo za jesenski čas, nam ni prizanesla niti burja, ki je včeraj pihala s povprečno hitrostjo 34 kilometrov na uro, najmočnejši sunki pa so dosegli hitrost 74 kilometrov na uro.

Kot rečeno, so napovedi vse prej kot rožnate. Za naslednje dni predvidevajo zelo nestanovitno in oblačno vreme, dež in občasne nevihte. Vreme naj bi se nekoliko popravilo šele v nedeljo, temperatura se bo nekoliko zvišala, poletja pa letos vsekakor ne bomo imeli več. Četudi bomo imeli sonce, bo vreme začelo počasi drseti v zimo.

V tem sivem in neprijetnem času pa lahko vseeno zabeležimo razveseljivo in skoraj izredno vest, in sicer, da torkova nevihta in dež v zadnjih dneh nista povzročila poplavl in druge škode, kot se je zgodilo avgusta. V Ul. della Tesa, kjer so avgustovske nevihte povzročile največ škodo, je v zadnjih dneh potekalo vse v redu. Kaže namreč, da je Občina končno poskrbela za korenito čiščenje jarkov za odtočno vodo.

Končal se je seminar za slovenske šolnike

(foto Magajna)

Včeraj se je na poklicnem zavodu Jožef Stefan zaključil 24. seminar za slovenske šolnike, ki poučujejo v tržaški pokrajini. Tradicionalni seminar, ki ga šolsko skrbništvo prireja vsako leto pred začetkom pouka, se je letos začel 5. septembra in je potekal po tematskih sklopih in po skupinah za šolnike različnih šolskih stopenj.

Profesorji znanstvenih in tehničnih predmetov so na včerajšnjem zaključnem predavanju poslušali profesorja Tomaža Škulja z ljubljanskega Zavoda za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije, ki je govoril o računalnikih. Pod predavateljevim vodstvom in s pomočjo asistentov so udeleženci včerajšnjega predavanja tudi praktično preizkusili možnosti uprabe računalnikov pri podajanju snovi v šoli. Vendar smo iz pogovorov s profesorji izvedeli, da so pri nas za pouk z računalniki opremljene le nekatere šole, in sicer licej France Prešeren, strokovni zavod Jožef Stefan, trgovski zavod Ziga Zois ter srednji šoli Fran Levstik in Sv. Ciril in Metod. Poleg tega pa v Italiji še ni zadostnega števila primernih programov, kar seveda otežuje delo profesorjev, ki bi se radi pri pouku posluževali računalniškega pripomočka.

Zborovanje o problemu openskega pokopališča

V openskem Prosvetnem domu je bilo v sredo zvečer javno zborovanje, na katerem je tekla beseda o še vedno nerešenem vprašanju tamkajšnjega pokopališča. Srečanja, ki so ga priredile krajevne organizacije, se je udeležil tudi občinski odbornik za javna dela Dario Jagodica, ki je poročal o poteku razširitvenih del in o delu, ki ga bo v ta namen izvedel odborništvo za javna dela. Beseda je tekla še o nekaterih drugih perečih vprašanjih (npr. o postavitvi novih grobnic), ki ostajajo sicer še odprta, so pa baje na poti k dokončni rešitvi.

Na našem posnetku (foto Križmančič) vidimo odbornika Jagodica s predstavniki openskih organizacij med srečanjem v Prosvetnem domu.

Naša društva stopajo v novo sezono

Openske pevke vabijo v svoj krog

Napovedi in obvestila v našem dnevniku so pokazatelj, da se je redna dejavnost, predvsem pevstva, v naših društvih že začela. Za SKD Tabor na Opčinah je bilo v teh dneh več obvestil: moški pevski zbor je že v ponedeljek začel z rednimi vajami, za prihodnji ponedeljek pa je napovedan začetek vaj za ženski pevski zbor. Oba zbora bo tudi letos vodil prof. Sveto Grgič. Za nedeljo pa so opensko društvo Tabor in oba zbora organizirali za svoje člane in prijatelje društva piknik na Nanosu pri Abramovi domačiji Jež.

Tokratni zapis oziroma razgovor s prof. Kostanco Filipovič smo namenili ženskemu pevskemu zboru, ker imamo do članic zbora in njihovega dirigenta še nekaj dolg. 21. maja letos, to je v času, ko je bila v Italiji stavka novinarjev in časopisi niso redno izhajali, je namreč ženski zbor Tabor slavil desetletnico svojega delovanja in članka o tem seveda ni bilo. Bila pa je to močno doživeta proslava, ki ji moramo posvetiti nekaj besed že zato, da obeležimo ta dogodek, pomemben za Opčine in za vso našo zborovsko dejavnost. Proslava je bila priložnost, da je vrsta pevka prejela zlate, srebrne in bronaste Gallusove značke, zbor pa je na njej prejel številne čestitke, ogromno cvetja in daril. Seveda so se pevke predstavile s posebnim programom, ki ni bil — kot je to sicer navada — razdeljen na dva dela (v prvega s skladbami raznih skladateljev in s pesmimi v raznih jezikih in z drugim delom, posvečenim slovenski glasbeni ustvarjalnosti), temveč so bile v program pesmi, povezane z življenjem zbora in z njegovimi najpomembnejšimi delovnimi etapami, ki so jih spremljale še poezije domačih ustvarjalcev.

»Hvala vam, da ste se spomnili tega našega koncerta. Ostal nam bo res za vedno v spominu, saj predstavlja za nas pevke in za našega pevovodjo vzpodbudo, da bomo

vztrajali in s petjem nadaljevali,« nam je v pogovoru povedala Filipovičeva, ki je predsednica zbora.

»Ko smo začele — bilo nas je 35 — si nismo predstavljale, da bomo dočakale 10-letnico delovanja. Sedaj pa upamo in želimo, da dočakamo tudi 15. in 20. obletnico. Pevk nas je sedaj 25, vendar število ni tako pomembno, kot je zaskrbljujoče dejstvo, da nam primanjkuje nekateri glasovi, na primer soprani. In vi veste kako važno je pri zboru, da so vsi glasovi pravilno zastopani. Mlade se vključujejo v mlajše zборе, pri nas v mešani zbor Primorac-Tabor. Starejše se počasi odmikajo, srednja generacija je tista, ki bi lahko stopila v naše vrste, pa je ni. In vendar je življenje v zboru zelo prijetno. Res so vaje včasih dolge in težavne, a koliko družabnosti se porodi prav v zboru! Ni ga goda ali rojstnega dne, ki ga ne bi skupno praznovali, ni prireditve, ki je ne bi zaključile tudi s kletom, ob kozarčku vina in ob dobrotah, ki jih same pripravimo. Končno imamo tudi ženske pravice, da pustimo za nekaj časa skrb za delo in dom in da si poiščemo tudi nekaj kulturne »hrane«.

Sedaj stoji zbor pred novo sezono. Čaka ga nastop na reviji »Primorska poje«, čaka ga že tradicionalno srečanje ženskih pevskih zborov, čakajo ga še drugi nastopi in gostovanja.

»V novo sezono stopamo polne dobrih namenov in želja. Še je čas, da se nam pridružijo nove pevke. Z novimi močmi se bomo lahko lotile tudi zahtevnejših programov in pesmi. In končno — kaj bi naše vasi, kaj bi naši kraji brez svojih zborov? Zamislite si Opčine, kjer imamo toliko pomembnih spomenikov, spominskih obeležij. Kakšne bi bile proslave, svečanosti brez sodelovanja domačih zborov?«

NEVA LUKES

Pokrajinski svet se bo sestal v ponedeljek

Prihodnji dnevi odločilni za sestavo novih odborov

Prihodnji dnevi bodo odločilni za oblikovanje novih odborov na tržaški Občini in Pokrajini. Medstrankarska komisija, ki jo sestavljajo predstavniki KD, PSI, LpT, PSDI, PRI in PLI, bo morda že danes ali jutri predložila tajništvom strank osnutek programa nove koalicije, nakar bo govor o porazdelitvi mest v novih upravah. Prav ta točka je kot vedno jabolko spora med strankami, ki se ne morejo na noben način sporazumeti o imenu novega tržaškega župana. Glavni in uradni tudi edini kandidat ostaja demokrstan Franco Richetti, ki je na volitvah prejel največ osebnih preferenc.

Na tehtnici je vsekakor tudi sestava nove koalicije. Socialisti vztrajajo pri predlogu za oblikovanje koalicije KD-PSI-PSDI-PRI-PLI, ki bi lahko računala na morebitno zunanjo podporo melonarskega gibanja. Demokristjani se sicer načelno strinjajo s to hipotezo, zavzemajo pa se tudi za jasno politično angažiranost Slovenske skupnosti, ki je socialisti zaradi političnega položaja v Nabrežini ne marajo v občinski in pokrajinski odbor. Na ta veto PSI je včeraj uradno reagiral pokrajinski izvršni odbor stranke lipove vejice s tiskovnim sporočilom, v katerem pravi, da so socialistična stališča glede tega "nevzdržna". To je še toliko bolj očitno in zaskrbljujoče — piše v tiskovnem sporočilu SSK — ker PSI nima med svojimi izvoljenimi svetovalci na tržaški Občini in Pokrajini nobenega Slovenca. Kar zadeva sklicevanje tržaškega vodstva PSI na položaj v devinski nabrežinski občini — piše še v izjavi za tisk — pa SSK pripominja, da so socialisti po lastni odločitvi pretrgali s sedanjo koalicijo. »Zato je zavzemanje PSI za izključitev Slovenske skupnosti iz tržaških odborov zaradi Devina-Nabrežine samo izgovor, da se iz omenjenih krajevnih ustanov že vnaprej izključijo predstavniki slovenske manjšine.«

Demokristjani predlagajo, da bi si tri največje stranke v morebitni novi koaliciji (KD, PSI in LpT) porazdelile vodilna mesta na Občini, Pokrajini in v Krajevni zdravstveni enoti, sami pa že zahtevajo mesto tržaškega župana. Pri tej zahtevi — kot je poudaril sam deželni sekretar Bruno Longo — ne nameravajo na noben način popustiti in glede tega upajo v »konkretno solidarnost« vseh državnih voditelja De Mite, ki se bo v nedeljo mudil v Furlaniji-Julijjski krajini in sodeloval na strankinem zborovanju v Gradežu. KD torej "ponuja" melonarjem in socialistom predsedstvo Pokrajine in Krajevne zdravstvene enote, ki jo trenutno vodi socialist Claudio Bevilacqua.

Tržaški pokrajinski svet se bo medtem spet sestal v ponedeljek, 19. septembra. Če ne bo presenečen, bodo izvolitev predsednika in odbora odložili na kasnejši datum, tudi zato, ker je pričakovati, da bodo v primeru sporazuma najprej izvolili tržaškega župana in šele nato predsednika pokrajinske uprave.

S političnim in upravnim položajem na Tržaškem se bo medtem ukvarjalo tudi tržaško sodišče. Svetovalka Mestne zelene liste Adelaide Aglietta je že pred dnevi prijavila pretorju župana Staffierija, podžupana Segheneja in odbor, ki so »najprej sklicali občinsko sejo, nato pa sklicanje nezakonito preklicali«. Njeni prijavi se je včeraj pridružila še prijava občinske svetovalske skupine MSI, medtem ko je voditelj Tržaškega gibanja Parovel že pred dnevi zahteval od prefekture imenovanje izrednega komisarja, ki bi vodil občinsko upravo do izvolitve novega odbora. Parovel je podobno zahtevo naslovil tudi na pretorja in na pokrajinski nadzorni odbor, ki nadzoruje delo krajevnih izvoljenih teles. Na ta organ so se obrnili tudi komunisti in svetovalec zelene alternativne liste Maurizio Bekar.

S. T.

Pričetek sezone TK Galerije

Iskanje novih razmerij med poezijo in družbo

(foto Križmančič)

S skupinsko razstavo Ex voti in umetniki so sinoči odprli razstavo sezono Galerije Tržaške knjigarne. Petnajst italijanskih umetnikov - na sinočnji otvoritvi so bili prisotni samo trije - je na stene galerije obesilo svoje, v glavnem drobne, slike, ki se včasih hudomušno in ironično, včasih pa

čisto resno sklicujejo na to ljudsko umetnost nabožne vsebine.

Pojav se lahko zdi nekoliko nenačuden, vendar je Enzo di Grazia - ki je izbral umetnike in jih navdušil za to ljudsko slikarstvo - med predstavitvijo pojasnil, da je to poskus odkrivanja korenin umetnosti in njene vrnitve k socialnemu pristopu. »V času, ko se vsi vrnemo v privatno življenje in zanemarjamo družbene razsežnosti, sem želel ponovno vzpostaviti odnos med poezijo in družbo in na ta način vzbuditi nov humanizem, v katerem bi bil v ospredju človek kot subjekt družbe. Ljudska kultura je zelo očarljiva in v njej je mogoče najti celo serijo upodobitvenih in vebinskih vzorcev, ki jih lahko ponovno vrednotimo.«

Vsak od petnajstih umetnikov se je torej navezal na kulturo svojih krajev tako, da so med razstavljenimi slikami nekatere bolj južnjaško agresivne in skoraj nasilne, druge, ki so jih izdelali umetniki severne Italije, pa bolj mehke in rafinirane. Likovnih izrazov je na razstavi torej veliko in prav tako veliko je tudi likovnih tehnik. Od slikanja v olju in akrilu do fotokopije, kolaža, kompozicije, ki se navezuje na konceptualno umetnost. Končni učinek pa je res svež in skoraj nepredviden, saj v večini primerov ni čutili intelektualistične težnje ali navijnega izkoriščanja starih vzorcev, pač pa živo in neposredno občevanje s svetom. (bg)

Drevi koncert v štivanski cerkvi

Drevi ob 20.30 bo v stari štivanski cerkvi koncert klasične glasbe, ki sodi v okvir glasbene pobude »Note Timave« in ki poteka pod pokroviteljstvom Občine Devin-Nabrežina. Pobudnik teh srečanj je glasbena šola Punto Musicale v sodelovanju s kulturnim društvom Proposta, s tržaško Turistično in letoviščno ustanovo, z družbo Cremcaffè Prima Rovisa in z mlekarno Latterie Carsiche.

Drugi koncert predvideva nastop kitararske duha Chiangetti-Cascioli. Koncertista bosta izvajala skladbe F. Sora, F. Carullija, M. Castelnuova Tedeschija, I. Albeniza, M. de Falle in Granadosa.

ST. SA.

Pred začetkom novega šolskega leta

S šolskimi vrati se odpirajo stari problemi

Z začetkom novega šolskega leta spet prihajajo na dan stari, v glavnem vedno isti problemi italijanskega šolstva, za katere je kriva birokratska struktura šolskega sistema ter nezanimanje vlade, ki postavlja vprašanje šolstva na zadnje mesto. To je tudi vzrok, da je v preteklem šolskem letu ogromno število šolnikov sprožilo izredni val stavkovnega gibanja. Profesorji niso ocenjevali dijakov, bojkotirali so seje na šolah ter v glavnem niso opravljali dela, ki ga ni predvideval urnik. Ni manjkalo polemik s konfederalnimi sindikati, ki se po mnenju šolnikov niso dovolj zavzeli za njihove probleme. Šolniki so zahtevali obnovitev delovne pogodbe, boljše delovne razmere ter kvalitetnejšo šolo. Vlada jim je skušala ugoditi le s povišanjem plač, kar pa ne more rešiti bistvenih problemov. Šola ostaja zato še naprej intelektualno emarginirana, hudo zaostaja za razvojem družbe in kulture in ne daje dijakom to, kar bi morala. Dodati pa je treba, da tudi nova delovna pogodba finančno še ni stekla in da je zaradi tega v prihodnjem šolskem letu predviden nov stavkovni val.

Vse to seveda kvarno vpliva tudi na razvoj slovenske šole, ki je povsem ovisna od italijanske. Preporod slovenskega šolstva pa je možen le z dosegom popolne avtonomije. Temu smo že nekoliko bližje, saj se je vsedržavni šolski svet maja letos pozitivno izrekel za samostojnost slovenske šole, medtem ko bo drugi korak za njeno uresničitve pomenila ustanovitev posebnega zbornega organa, ki bi zajemal celot-

no območje na katerem živijo Slovenci.

Novo šolsko leto vsekakor prinaša probleme tudi za naše šolstvo. Po neuradnih podatkih se nadaljuje padec vpisov v goriške otroške vrtce, v tržaških pa se je ta padec letos nekoliko omilil. Razveseljiva pa je vest, da je letos na tržaških osnovnih šolah za četrtno več novih šolarjev kot lani. Na Goriškem pa žal ni pozitivnih sprememb. Negativni val vpisov pa se je premaknil iz osnovnih šol na nižje srednje šole, kar potrjuje, da se nadaljuje demografski padec. Novi problemi bodo za osnovne šole nastali v primeru izvedbe nove šolske reforme. Stari osnutek določa, da na šolah z manj kot 20 otroki ne bodo vpeljali nove učne načrte. Pouk naj bi še naprej potekal brez dodatnega učitelja in brez povečanega tedenskega urnika. Treba bo se odločiti za enorazrednice in za združevanje šol predvsem na vaseh, kjer obiskuje pouk manjše šte-

vilo šolarjev. Vendar pouk v enorazrednicah z didaktičnih vidikov ni popolnoma učinkovit, medtem ko bi združevanje šol povzročilo, da bi po mnogih vaseh zaprli šole. Vemo pa, da so le-te potrebne predvsem tam, kjer ne obstajajo kulturne ustanove: šola je v takih krajih edini kulturni center ter simbol narodne zavesti.

Na višjih srednjih šolah letos ni bistvenih sprememb glede vpisov. V letošnjem šolskem letu bo na zavodu J. Stefan začel delovati biotehnoški oddelek, ki bo preučeval biotehnoške in ekološke probleme. Na trgovskem zavodu Ž. Zois se bodo še naprej borili s prostorsko stisko. Razveseljiva pa je vest, da bo na srednji šoli I. Cankar pri Sv. Jakobu znova stekel tečaj 150 ur za odrasle, ki želijo doseči diplomu nižje srednje šole. Nerešen problem ostajajo tudi otroški jasli.

Z novim šolskim letom bo delno rešen problem osebja brez staleža. Ministrski odlok določa, da bodo z letošnjim šolskim letom lahko prišli v sta-

lež tisti šolniki, ki so imeli letne suplence v šolskih letih 79/80, 80/81 in 81/82, ter šolniki, ki so v istih letih opravili natečaje in službovali vsaj eno šolsko leto. Novih natečajev za vstop v stalež za vrtnarice in za osnovnošolske učitelje še ne bo kmalu, ker je ministrstvo za šolstvo ugotovilo, da morajo šolniki, ki so poučevali v prejšnjih šolskih letih, po zakonih 270, 270 bis in 146 prestopiti v stalež. Na vsedržavni ravni število šolnikov, ki so v staležu že presega število razredov. Za slovensko šolstvo pa je nujno povečanje dodatnega organika (DOA), s katerim bi nadomeščali slovenske učitelje, ki so bili premeščeni na šolsko skrbništvo ali pa so na specializaciji v Ljubljani.

Ostaja tudi problem učnih knjig, ki jih še vedno primanjkuje, četudi ne v takšni meri kot v prejšnjih letih. Ni dovolj le ponatisniti že obstoječe knjige ali prevesti italijanske, v katerih ne pridejo do izraza značilnosti slovenske kulture. Tudi učbeniki iz Slovenije povzročajo težave, ker pač sledijo drugačnim učnim načrtom. Knjige bi morali sestavljati sami, upoštevajoč nove učne načrte ter specifičnosti naše kulture, jezika in družbe. Pri tem pa bi morali naši šolniki tesno sodelovati s strokovnjaki iz Slovenije.

Boljša šola je možna le z vedno boljšim, samozaveštvom in izobraženim učiteljem. Načrtovati je treba permanentno izpopolnjevanje šolnikov vseh vrst in stopenj ter zahtevati visokošolsko izobrazbo šolnikov. Pravilno bi bilo, da bi čim več naših šolnikov prebilo vsaj eno šolsko leto v matični domovini.

Reorganizacija uradov zavoda INPS

Upravni svet Vsedržavnega zavoda za socialno skrbstvo INPS je sklenil, da reorganizira ustroj osrednje direkcije. Bistvo reforme je v tem, da bodo decentralizirali službe in povečali pristojnosti krajevnih uradov.

Na osrednjem sedežu bodo zmanjšali organik za 665 oseb, od katerih je 42 vodilnih kadrov. Reorganizacija INPS bo sedaj morala odobriti vlada.

Decentralizacija bi morala imeti blagodejne učinke, saj bi ustanova prihranila precej denarja, hkrati pa bi izboljšala delovanje svojih perifernih uradov.

Znano je, da je INPS bil (in še je) v središču ostrih polemik. Zahteva po reformi te ustanove je dokaj splošna in upravičena. Reorganizacija direkcije je le del v širšem mozaiku, čeprav jo spremlja tudi volja, da bi izvedli širše zasnovane načrte.

Na poti v »obljubljene dežele«

Trst - prva postaja ubežnikov

Pas, ki razmejuje Italijo in Jugoslavijo, prestopi vsako leto nekaj sto ubežnikov iz vzhodnih držav. Večina jih pride čez mejo ilegalno, saj nimajo pri sebi dokumentov, ki bi jim dovoljevali vstop v drugo državo. Da bi prišli v "obljubljeno deželo", so pripravljeni tvegati vse, tudi življenje. Na Vzhodu so državne meje veliko bolj zastražene kot pri nas in stražarji brez premisleka streljajo na ubežnike. Nekateri obležijo pod streli že na meji, prav na začetku svoje begunske poti.

V enem letu (od lanskega do letošnjega septembra) je v Trstu zaprosilo za politični azil 241 tujih državljanov. Kar 80 odstotkov je prestopilo mejo ilegalno. Večinoma gre za Romune, ki zaradi izredne ekonomske bede in neprekinjene represije vlade ne morejo več živeti v svoji državi. V omenjenem obdobju se je jugoslovanskim in italijanskim stražarjem ob meji izmuznilo 166 Romunov. Čehov in Slovakov je znatno manj, na tržaški kvesturi so jih v enem letu zabeležili 30. V Italijo je ob enem pribežalo še 21 Poljakov, 14 Madžarov, 8 Bolgarov, iz Albanije in Sovjetske zveze pa sta prišla le dva. Večina vsekakor nima namena ostati v našem mestu. Trst je le prva etapa na poti proti zahodu, končni cilj ubežnikov pa so predvsem ZDA, Kanada in Avstralija.

V najpomembnejši listini italijanske republike piše, da lahko za zatočišče zaprosijo »tudi državljani, ki ga v njegovi domovini ovirajo pri dejanskem izvajanju tistih demokratičnih svoboščin, ki so zajamčene v italijanski ustavi«. Funkcionar Urada za tujce na tržaški kvesturi d'Agostino je pojasnil, da zadeva le ni tako preprosta. Kot podpisnica mednarodne pogodbe mora Italija sprejeti vse ubežnike iz Vzhodne Evrope. To pa velja le v primeru, če (prav ta če je najpomembnejši za interpretacijo ustavnega določila) se je tujec direktno pripeljal v Italijo z letalom in pri tem ni stopil na tla drugih evropskih držav, ki so tudi podpisale pogodbo. Če je torej ubežnik ilegalno prišel v Italijo iz Ju-

goslavije ali Avstrije, ga italijanska država ni prisiljena sprejeti. Policija in karabinjerji so na državno mejo odpeljali že veliko tujcev. Če so ubežniki prišli preko Jugoslavije ali Avstrije, morajo najprej tam zaprositi za politični azil.

Zatočišče v Italiji dobi navadno le kakih 10 odstotkov prosilcev. Ko se ubežnik sam javi na kvesturi ali postaji karabinjerjev, ga oblasti pošljejo v Rim. Poslopja tamkajšnjega begunskega naselja so se začela podirati, zato pošiljajo sedaj tujce na državne stroške v domove za uboge, cenene penzije in podobno. Begunsko naselje pri Padričah, kjer se je sestajala tudi komisija, ki je odločala o usodi prosilcev za politični azil, je pred osmimi leti nehalo služiti svojemu namenu.

Včasih so ubežniki že po nekaj mesecih izvedeli, ali so zavrnili njihovo prošnjo, danes pa morajo nekateri čakati tudi dve leti. Med čakanjem si pomagajo, kot pač vedo in znajo. Večina si najde kako sezonsko zaposlitev. Komur so priznali pravico do političnega azila, lahko ostane v Italiji, lahko pa emigrira v drugo državo. Ostalih 90 odstotkov tujcev pa mora po negativnem odgovoru takoj zapustiti Italijo.

Za nevarno potovanje v "obljubljeno deželo" se navadno odločijo predvsem moški. Srednja starost niha od 20 do 30 let, izobrazbena stopnja ubežnikov pa je navadno precej nizka. Večinoma gre za tovarniške delavce in kmete. Ženske, ki se odločijo za takšno tvegano pot, lahko štejemo na prste. Celo Romunke, ki bi imele največ razlogov za beg, ostanejo v domovini. Takšno potovanje je namreč za ženske veliko bolj nevarno kot za moške. Kdor je prestopil mejo Vzhodne Evrope, mu ni treba več nazaj v domovino. D'Agostino je zagotovil, da ni Italija izročila ubežnikov oblastem njihove države. Mnoge so sicer pospremili do italijansko-jugoslovanske meje. Kot podpisnica mednarodne pogodbe tudi Jugoslavija ne more prisiliti ubežnikov, da se vrnejo v svojo državo.

V nesreči so se ranile štiri osebe

Trčili alfa in zastava

Na Ulici Brigata Casale blizu Rebri za Route je včeraj popoldne prišlo do čelnega trčenja med zastavo s koprsko registracijo in alfo. V nesreči so se ranile štiri osebe. Najhuje se je poškodoval 41-letni Celestin Grbec iz Izole. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek glavne bolnišnice in mu napovedali dva meseca zdravljenja zaradi zloma leve nadlakti, poškodbe levega kolca in desnega kolena. Lažje pa so se ranili ostali trije potniki zastave, 39-letna voznikova žena Silva, njegova 58-letna sestra Flora por. Calcagno in njen 53-letni mož Giovanni iz Perugia. V bolnišnici na Katinari so jim nudili le prvo pomoč in jih nato odpustili iz bolnišnice. Voznik alfe s tržaško registracijo pa se ni poškodoval.

Kaže, da je do nesreče prišlo zaradi spolzke ceste. Izvide o trčenju je opravila prometna policija.

Je bil mladi Romun vodič ubežnikov?

O 25-letnem Danielu Ghianoiu pišejo tudi jugoslovanski časopisi. Mladenič iz Romunije je hotel pred tednom dni ilegalno prestopiti mejo blizu Ferietic. Graničarji pa so ga opazili, začeli so streljati nanj in ga ranili v nogo. Romun se je zavlekel do ceste,

kjer ga je našel neki avtomobilist in ga odpeljal v glavno bolnišnico.

Kaže, da je Ghianoiu znan tudi jugoslovanskim oblastem. Po njihovih trditvah naj bi mlad Romun pomagal čez mejo drugim sodržavljanom in naj bi za te usluge zahteval tudi bogato plačilo. Mladenič je imel dovoljenje za bivanje v Italiji in je že več časa živel v Trstu. Možnosti, da je bil nekakšen "vodič" ubežnikov, ni mogoče izključiti, posebno še, ker je zbežal iz tržaške bolnišnice.

■ Na železniški progi pred proseško postajo je včeraj popoldne prišlo do nenavadne nesreče na delu, v kateri so se lažje poškodovali trije delavci, ki so včeraj popoldne čakali, da jim pripeljejo delovno orodje. Vsi trije so stali na cesti blizu proge, ko se je po tračnicah s posebnim vozičkom pripeljal njihov kolega. Ko je privozil do ovinka, se je zgodila nesreča. Nenadoma je pred sabo zagledal ustavljen tovorni vlak, za zaviranje pa je bilo že prepozno. Trčenje sicer ni bilo silovito, a dovolj močno, da je z vozička vrglo vse orodje, ki se je kot toča usulo na delavce.

■ Tržaška federacija KPI sporoča, da zaradi slabega vremena odpade festival komunističnega tiska v Ljudskem domu v Podlonjerju. Festival Unità in Dela je bil napovedan za danes, jutri in nedeljo.

Velika izbira danskega porcelana in kristala

Prodajalna Viviana obogatila trgovsko ponudbo na Opčinah

Na Opčinah so v zadnjih dneh dobili kar tri nove oziroma obnovljene trgovske obrate. Med njimi je trgovina »Viviana«, v kateri so predstavili nov oddelek porcelana »Royal Copenhagen«. Gre za zelo lepo, moderno in z veliko okusa urejeno trgovino kristala in porcelana iz Danske. Od tam prihaja tudi oprema in izložbe, ki so jih pripravili mojstri izvedenci iz te severne države. Lastnika Viviana in Pavel Sosič - Santič sta ob odprtju — ki se ga je udeležilo veliko domačinov ter ljudi iz sosednjih vasi in iz mesta — dobila številna priznanja in čestitke, katerim se pridružuje tudi Primorski dnevnik. (mm)

gledališča

VERDI

Jesenska simfonična sezona - Pri blagajni gledališča Verdi je v teku vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih. Vpisovanja se zaključijo 18. t. m.

koncerti

Štivanska cerkev

Danes, 16. t. m., ob 20.30 bo na sporedu koncert dua CHIANDETTI-CASCIOLI (kitara). Na sporedu skladbe Sara, Carullija, Castelnova Tedesca, Albeniza, de Falle in Granadosa.

V petek, 30. t. m., ob 20.30 bo na sporedu tretji in zadnji koncert klasične glasbe poletne sezone. Petite Ensemble bo izvajal Rossinijeve skladbe.

šolske vesti

Glasbena matica vpisuje nove gojenke na podružnici in Miljah v ponedeljek, 19. t. m., ob 14. do 18. ure.

Didaktično ravnateljstvo Sv. Ivan sporoča, da se bo prišel pouk na šolah »Bazoviški junaki«, »F. Milčinski«, »F. S. Finžgar« in »O. Župančič« v ponedeljek, 19. t. m., ob 8.30.

Osnovna šola V. Šček iz Nabrežine sporoča, da se bo pouk začel v ponedeljek, 19. t. m. Učenci naj pridejo v šolo ob 8.10 v spremstvu staršev.

COŠ Stanko Gruđen Šempolaj-Slivno sporoča, da se prične pouk v ponedeljek, 19. t. m., ob 8. uri, šolska maša pa bo ob 9. uri.

Osnovni šoli K. Štrekelj in J. Jurčič javljata, da se bo pouk začel v ponedeljek, 19. t. m., ob 8.30. Šolska maša bo ob 11. uri.

Nižja srednja šola I. Gruđen - Nabrežina obvešča učence, da šolska maša v ponedeljek, 19. t. m., ob 8. uri v nabrežinski cerkvi. Po maši naj se učenci zberejo na šoli.

Nižja srednja šola F. Erjavec - Rojan obvešča, da se bo pouk začel 19. t. m. Učenci naj se zberejo ob 9. uri na šoli, ob 9.30 bo šolska maša. Po maši se bodo učenci vrnili na šolo.

Ravnatelj nižje srednje šole S. Kosovel - Opčine sporoča, da bo šolska maša v ponedeljek, 19. t. m., ob 8.30 v župni cerkvi na Opčinah. Dijaki se bodo zbrali pred šolo ob 8.15, nato bodo odšli v cerkev v spremstvu profesorjev. Po maši se bodo dijaki vrnili v šolo, kjer bodo dobili navodila in urnik.

Ravnateljstva slovenskih višjih šol na Tržaškem obveščajo dijake, da bo začetna šolska maša v ponedeljek, 19. t. m., ob 9. uri v župni cerkvi pri Sv. Ivanu. Vsi dijaki morajo biti ob 10. uri na šolah.

Ravnateljstva liceja F. Prešeren, trgovskega zavoda Ž. Zois in strokovnega zavoda J. Stefan obveščajo profesorje, da bodo seje profesorjskih zborov v ponedeljek, 19. t. m., ob 8. uri.

Ravnateljstvo srednje šole I. Cankar v Trstu obvešča, da se prične pouk v novem šolskem letu v ponedeljek, 19. t. m. Učenci pridejo v šolo ob 8.30. Ob 10. uri bo v župni cerkvi pri Sv. Jakobu začetna šolska maša.

Učitelji COŠ L. Kokoravec - Gorazd in 1. maj 1945 sporočajo, da se bo začel pouk v ponedeljek, 19. t. m., ob 8. do 12. ure.

Didaktično ravnateljstvo pri Sv. Jakobu sporoča, da se bo prišel pouk v ponedeljek, 19. t. m., ob 8.30. Šolske maše se bodo vrstile s sledečimi urniki: šoli Ribičič in Kette - ob 10. uri v cerkvi pri Sv. Jakobu; šola Gregorič - ob 11. uri v cerkvi na Kolonkovcu; šola Širok - ob 10. uri v cerkvi sv. Vincenca; šola Grbec - ob 17.30 v cerkvi v Šklednju.

Didaktično ravnateljstvo Dolina sporoča, da se pouk prične v ponedeljek, 19. t. m., ob 8. uri. Učenci šol Boršt, Mačkolje, Milje, Mara Samsa in Trinko Zamejski Domjo-Ricanje, F. Venturini-Boljunc, Pesek in Prežihov Voranc-Dolina naj pridejo v šolo v spremstvu staršev, kjer bodo dobili navodila za tekoče leto.

Danes, 16. septembra, ob 18. uri

v TRŽAŠKI KNJIGARNI

URADNA PREDSTAVITEV GALEBOVEGA ŠOLSKEGA DNEVNIKA

Prisrčno vabljeni
učenci, dijaki, učitelji, profesorji in ravnatelji slovenskih šol.

ABONMA 1988 - 89

Vpisovanje abonmajev od 10. do 14. ure in od 17. do 19.30 sobota, od 10. do 14. ure po tel. 734265, pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4.

Abonenti imajo pri predstavi izven abonmaja 33% popusta.

razstave

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je do 28. t. m. na ogled razstava »Ex voto« in umetniki.

V konjušnici v Miramorskem parku je odprta razstava z naslovom NOVE MEJE V ARHITEKTURI, ki prikazuje stvaritve arhitekta Maksa FABIANIJA. Urnik: od 10.30 do 18.30.

V Kraškem muzeju v Repnu je odprta razstava ČLOVEK IN LES. Razstava bo odprta do 23. oktobra, pripravil jo je Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v sodelovanju z odborništvom za kmetijstvo Tržaške pokrajine. Urnik: od ponedeljka do petka od 17. do 21. ure, ob sobotah in nedeljah od 16. do 20. ure.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Sesljanu razstavlja do 24. t. m. avstrijski umetnik Tassilo BLITTERSDORFF.

V tržaški Občinski galeriji razstavlja do ponedeljka, 25. t. m., svoja dela slikarka Anita TONEATTI. Razstava bo odprta po običajnem urniku.

V galeriji Cartesius - Ul. Marconi 16 - je do 29. t. m. odprta razstava graverjev pod naslovom »Tri + Tri«.

V prostorih »Caffè Stella Polare« razstavlja svoja olja slikar Glauco DIMINI. Slike so na ogled do 3. oktobra vsak dan razen nedelje.

V galeriji Torbandena je do 2. oktobra na ogled razstava slik umetnika Giuseppeja ZIGAINA.

razna obvestila

Slovenski dijaški dom S. Kosovel v Trstu, Ul. Ginnastica 72 in Campo S. Luigi 11, tel. 573141 ali 573142 vpisuje in daje informacije za šolsko leto 1988/89 vsak dan, razen sobote, od 9. do 12. ure in od 15. do 17. ure.

Patronat INCA-CGIL v Nabrežini obvešča, da deluje po novem urniku: ponedeljek in torek od 9. do 12. ure ter četrtek in petek od 15. do 18. ure.

KRUT sporoča, da se začnejo v torek, 4. oktobra, in v četrtek, 6. oktobra, tedenske plavalne ure v bazenu v Strunjanu. Vpisovanje in informacije od 9. do 12. ure na sedežu KRUT v Ul. Cicerone 8/b, tel. 360324.

MePZ Rdeča zvezda Salež začenja novo sezono v ponedeljek, 19. t. m., ob 20.30 v osnovni šoli v Zgoniku. Vabi stare in nove člane.

ŽPZ Tabor - Opčine obvešča, da bo imel prvo pevsko vajo v ponedeljek, 19. t. m., ob 19.30 v Prosvetnem domu. Vabljeni so tudi nove pevke.

Dekliški zbor Devin sporoča, da so vaje ob ponedeljkih in petkih ob 20. uri na sedežu zbora.

KD F. Prešeren iz Boljunca obvešča, da bo od 19. do 24. t. m. v teku vpisovanje v plesno šolo standardnih plesov za otroke in mladince od 6. do 16. let. Vpisovanje in informacije na tel. št. 228497 od 9. do 10. ure in od 19. do 20. ure.

Mladinski krožek Prosek - Kontovel sklicuje v ponedeljek, 19. t. m., ob 20.30 redni občni zbor v Kulturnem domu na Proseku.

TRŽAŠKA KNJIGARNA

Ul. sv. Frančiška 20

sporoča

da bo v ponedeljek, 19. t. m., odprta

POHITRE Z ZADNJO
NAROČILO ŠOLSKIH KNJIG

izleti

KD Primorsko-Mačkolje obvešča, da bo odhod za izlet na Bled, v Bohinj in k slapu Savice v nedeljo, 18. t. m., ob 6. uri izpred gostilne Tul.

SPDT priredi v soboto in nedeljo, 17. in 18. septembra, izlet z osebnimi avtomobili na Planino Jezero, kjer bo srečanje s člani pobratenega društva Integral iz Ljubljane. Odhod ob 6.30 izpred sodne palače na Foru Ulpiano. Vpisovanje in informacije pri odbornikih Ugu Margonu (tel. 751617) in Mariu Miliču (tel. 229258) v večernih urah.

SKD Tabor, MPZ in ŽPZ vabijo vse člane in prijatelje društva na piknik v nedeljo, 18. t. m., na Nanosu pri Abramovi domačiji - Jež. Udeleženci naj se javijo v baru Prosvetnega doma še danes, 16. t. m. Odhod z osebnimi avtomobili.

Zveza upokojencev SPI-CGIL Nabrežina - Križ priredi izlet v Celje in okolico od 30. septembra do 2. oktobra. Informacije dobite na sedežu CGIL v Nabrežini od uradnih urah, tel. 200036.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu priredi 29. t. m. izlet v Rovinj, od kjer bomo nadaljevali z barko proti Limskemu kanalu. Kosili bomo na barki. Vpisovanje v sredo, 21. t. m., v naših prostorih v Ul. Cicerone 8, od 9. do 10. ure.

Kmečka zveza obvešča vse člane, da bo odhod za izlet na Gorenjsko jutri, 17. t. m. Avtobus bo vozil po naslednjem urniku: Nabrežina - pred gostilno Silvester ob 5.30, Križ - pred gostilno Verena ob 5.40, Prosek - na Kržadi ob 5.40, Trst - pred sodno palačo ob 5.55, ključ nad Lonjerjem ob 6.05, Bazovica - pred spomenikom ob 6.15, Padriče - avtobusna postaja ob 6.20 in Opčine - pred hranišnico ob 6.30.

KD Rdeča zvezda priredi 23., 24. in 25. t. m. izlet v Muenchen, Dachau in Oktoberfest. Na razpolago je še nekaj mest. Cena za prevoz, prenočevanje in ogled muzejev 220.000 lir. Vpisuje in nudi vse potrebne informacije Roberto Kante, tel. 229432 v popoldanskih urah.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 16. septembra 1988
LJUDMILA

Sonce vzide ob 6.45 in zatone ob 19.15 - Dolžina dneva 12.30 - Luna vzide ob 12.16 in zatone ob 21.01.

Jutri, SOBOTA, 17. septembra 1988
ROBERT

PLIMOVANJE DANES: ob 0.27 najvišje 17 cm, ob 5.49 najnižje -24 cm, ob 12.15 najvišje 44 cm, ob 19.11 najnižje -35 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 13,7 stopinje, zračni tlak 1011,1 mb pada, veter 34 km na uro severovzhodnik, burja s sunki do 74 km na uro, vlaga 67-odstotna, v jutranjih urah je padlo 0,6 mm dežja, nebo oblačno, morje močno razgibano, temperatura morja 21 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Denis Diafano, Rok Crismancich.

UMRLI SO: 69-letni Alfieri Seri, 80-letna Maria Pazzut, 76-letni Guido Bassa, 77-letni Giovanni Stepic, 79-letni Virgilio Degrassi, 90-letna Maria Crevatin, 66-letni Eugenio Primosich.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 12., do sobote, 17. septembra 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 414068), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.
BOLJUNEC (228124), SESLJAN (tel. 414068), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

15. 9. 1988

Ameriški dolar	1390.—	Japonski jen	9,50
Nemška marka	744.—	Švicarski frank	883.—
Francoski frank	217,50	Avstrijski šiling	105,70
Holandski florint	660.—	Norveška krona	197.—
Belgijski frank	35.—	Švedska krona	212.—
Funt šterling	2330.—	Portugalski eskudo	8,50
Irski šterling	1980.—	Španska peseta	10,50
Danska krona	191.—	Avstralski dolar	1060.—
Grška dramma	8,75	Debeli dinar	0,38
Kanadski dolar	1110.—	Drobni dinar	0,38

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedez 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

TABORNIKI RMV

obveščajo člane, da bo v nedeljo, 18. t. m.

IZLET V BENEČIJO

Odhod avtobusa ob 8. uri iz Sovodenj, ob 8.15 iz Doberdoba in ob 9. uri z Opčin.

OBČINA TRST

XIII. ODDELEK
URBANISTIKA IN PROMET

Upravni odsek
Prot. št. XIII-87/60/26

PREDMET: varianta št. 3 podrobnega načrta za zgodovinsko središče - "Bivši hotel Regina" - ODOBRITEV

ŽUPAN

na osnovi določb 26. člena deželnega zakona št. 23 z dne 9. 4. 1968 ter 43. člena deželnega zakona št. 45 z dne 24. 7. 1982,

o b v e š č a m,

da je bila s sklepom občinskega sveta št. 365 z dne 29. 4. 1988 (sklep je pokrajinski nadzorni odbor spoznal za zakonit na seji dne 30. 5. 1988 - št. 4528/5283) odobrena varianta št. 3 podrobnega načrta za zgodovinsko središče, sprejeta s sklepom občinskega sveta št. 617 z dne 3. 7. 1987.

Omenjeni sklep bo skupno z načrti deponiran v občinskem tajništvu in na prost vpogled vsakomur (XIII. ODDELEK - Urbanistika in promet, soba št. 607, VI. nadstropje občinske palače, Costanzijev prehod št. 2).

Vse zainteresirane osebe imajo možnost, da si ga v uradnih urah ogledajo (ob delavnikih od 12. do 13. ure).

Trst, dne 3. avgusta 1988

ZA NAMESTNIKA
GLAVNEGA TAJNIKA
dr. Alfredo Gramonte
ŽUPAN
kap. Giulio Staffieri

čestitke

Danes praznujete obletnico poroke MAJDA IN DARJO ŠTOKA. Še veliko medsebojnega razumevanja, sreče, zdravja in veselja v družinskem krogu jima voščijo sin Edvin, hči Alenka, tašči Zora in Albina, brata Darja in Franco ter sestrji Lilijana in Valjina.

mali oglasi

OSMICO je odprl Rudi Petaros v Borštu. OSMICO so odprli pri Čočevih v Bratuževi ulici v Doberdolu. Nudijo črno in belo vino.

OSMICO je odprl Jurij Stubelj v Šempolaju.

PRODAM knjige za trgovski zavod. Tel. 728498.

PRODAM 10 petdesetlitrskih pletenk. Tel. 040/227262.

PRODAM Hlavatyjeve akvarele: Devinski grad, Zima in Kraški motiv. Tel. 413142 od 19. do 21. ure.

PRODAM renault 5TS, letnik 1981, prevoženih 76.000 km. Tel. 229234.

PRODAM po ugodni ceni 120 - basovsko harmoniko Piattanesi model super - musette. Tel. ob urah kosila ali večerje na št. 0481/20002.

PRODAM fiesta ford 900 po ugodni ceni. Tel. 229147.

PRODAM belo in črno grozdje po dogovoru ter domače seme detelje. Tel. 778438 od 19. ure dalje.

UGODNO PRODAM nov štedilnik 25.400 kal. za centralno ogrevanje s kurjavo na trda goriva. Tel. 228800.

KUPIM knjige za tretji razred trgovskega zavoda. Tel. 228551.

NUJNO iščem knjige za tretji letnik trgovskega zavoda. Tel. 200984 od 19. do 20. ure.

RESTAVRACIJA išče poklicno kuharico. Pisati na Oglasi oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Kuharica".

MANJŠO hišo na Notranjskem, primereno za vikend, v višini 850 m, v bližini Cerknice ugodno prodam. Tel. - Ljubljana 003861/221217.

DEKLE išče stalno delo kot hišna pomočnica. Tel. 228834 ob uri kosila.

Sporazum med strankami izločil PRI, ki bo v opoziciji Predsednik Pokrajine demokristijan v Tržiču in Ronkah župana PSI

Sestanek pokrajinskih tajništev strank večinske koalicije je pred sinočnim trajal dobrih pet ur, preden je prišlo do dokončnega dogovora o sestavi novih odborov na Pokrajini in v občinah Tržič in Ronke. Vodilni stranki, KD in PSI, sta sicer že prej dosegli okvirni sporazum okrog porazdelitve mest na čelu uprav, v sredo zvečer pa sta ta sporazum predstavili še ostalim partnerjem.

Na Pokrajini bo, tako kot je bilo domneno že v prejšnjih dneh, predsednik demokristijan. Stranka bo sicer še morala formalno predlagati svojega kandidata, skoraj nobenega dvoma pa ni, da bo funkcijo predvzel pokrajinski tajnik KD Gianfranco Crisci. Socialistična stranka se je močno zavzemala za mesto tržičkega župana in ga tudi dosegla, kljub nasprotovanju tamkajšnjih demokristijanov, ki do zadnjega niso hoteli izpustiti županskega mesta iz rok. Datum prve seje tržičkega občinskega sveta bo danes odločil občinski odbor, najbrž pa bo do sklica prišlo prihodnji petek. V Ronkah, kjer se je sinoči sestal občinski svet, bo na osnovi doseženega sporazuma prišlo do oblikovanja večine med istimi strankami, ki upravljajo Pokrajino in večje občine na Goriškem. Župan bi tudi v Ronkah moral biti socialist.

Na pred sinočnem srečanju je, kot je bilo pričakovati, bilo največ prerakanja okrog porazdelitve odborniških mest na Pokrajini. Socialisti so v zameno za predsedniško mesto zahtevali podpredsednika ter še enega odbornika. Ker ni bilo misliti, da bi KD, ki bo

ob predsedniku imela v odboru še dva svoja predstavnika, lahko sploh jemala v poštev odstop enega odborniškega, je ta nevhvaležna usoda morala nujno doleteti enega od ostalih treh partnerjev, ki so doslej imeli v odboru po enega predstavnika.

Na sestanku pokrajinskih tajnikov je tako prišlo do dokaj ostre "ruske rulete", katere žrtev - republikanska stranka - pa je bila že v naprej predvidena. V pokrajinskem odboru bosta tako svojega predstavnika ohranili PSDI in SSK. Kar zadeva porazdelitev resorjev med odborniki, se bodo še pogovorili v prihodnjih dneh, potem ko bodo pokrajinska tajništva pozameznih strank vzela v pretres in odobrila delo svojih delegacij na pogajanjih.

Vprašanje zase je seveda zadržanje republikancev, ki so bili včeraj dobesedno razjarjeni. Izgubili so namreč odborništvu tako na Pokrajini kot na tržički Občini. Obljuba o vstopu njihovega predstavnika v upravni odbor KZE (mesto naj bi jim odstopil eden od predstavnikov KD) in ponudba predsedstva ene od pokrajinskih komisij sta bolj tolažilna "sladorčka" kot pa primerni nadomestili.

Že včeraj se je sestalo pokrajinsko vodstvo PRI in sklenilo, da bodo predstavniki njihove stranke tako v pokrajinskem svetu kot v občinskih v Tržiču in Ronkah spričo izključitve iz odborov prešli v opozicijo. Zaenkrat še ni mogoče predvidevati, kolikšne bodo razsežnosti te odločitve, tj. če

bodo spričo sedanjih odločitev ostalih večinskih strank spremenili svoje zadržanje tudi v drugih upravah, kjer sedijo predstavniki PRI.

Razgovori KD-KPI o cestah in odpadkih

Vzporedno s pogajanjem za obnovo krajevnih uprav na Goriškem se je delegacija pokrajinskega tajništva KD te dni sestala s pokrajinskim vodstvom KPI. V skupnem tiskovnem poročilu ugotavljata delegaciji, da je sestanek potekal v konstruktivnem vzdušju, pa čeprav ob spoštovanju različnih vlog, ki jih stranki imata glede na upravna zavezništva na Goriškem.

Pozornost so osredotočili na nekatere med najbolj perečimi vprašanji tukajšnje stvarnosti. Govor je tako bil o cestnih povezavah, pri čemer sta stranki soglašali glede potrebe po liberalizaciji prometa na avtocestnem odseku Vileš-Moščenice, obnovi odcepa Vileš-Gorica, delnih izboljšavah državnih cest iz Gorice proti Trstu in Vidmu, pri čemer je treba izvesti posege tako da ne bi škodovali naravnega okolja in kmetijskih površin.

Obpravnavali so tudi problem uničevanja odpadkov v pokrajini. Stranki sta mnenja, da je treba najti tako rešitev, s katero bodo soglašale občinske uprave in prebivalstvo. Na srečanju so tudi načeli vprašanje ponovne uporabe in obnove opuščanih naprav v industrijskih in obrtniških območjih.

Zgovorni podatki šolskega skrbnika Letos v šolah na Goriškem tisoč učencev in dijakov manj

Šolski skrbnik za goriško provinco prof. Santo Leotta je včeraj popoldne sklical tiskovno konferenco, na kateri je predstavil stanje, novosti in težave raznih šol na Goriškem tik pred začetkom novega šolskega leta. V statističnem pogledu bo letos manj učencev in dijakov kot lansko leto in to na šolah vseh stopenj. Skupno se bo šolska populacija na Goriškem letos zmanjšala kar za 977 enot. Medtem ko je bilo lani na osnovnih šolah 5.298 otrok (4.962 italijanskih in 336 slovenskih), bo letos 4.955 otrok (4.630 italijanskih in 325 slovenskih). To pomeni, da bo letos okrog 20 razredov manj. Na nižjih srednjih šolah je bilo lani skupno

5.063 učencev in 247 razredov, letos pa je število padlo na 4.492 učencev in 232 razredov. Tudi višje srednje šole bo letos obiskovalo manj mladih. Lani je bilo skupno 7.957 dijakov in 397 razredov, letos pa je 7.894 dijakov in 414 razredov. Razredov je več, ker so lani sprejeli odlok o manj številnih skupinah.

Največja novost šolskega leta 1988/89 je uvajanje eksperimentalnih programov na osnovnih šolah. Na ta način bodo ohranili službo tudi tisti učitelji, ki bi jo sicer izgubili zaradi demografskega padca. Iz tega izhaja, da se bo število ur za osnovnošolske povečalo od sedanjih 24 na 27 ali celo 30 ur. Na vsaka dva razreda bo še tretji učitelj, ki bo v obeh poučeval določen predmet. To novo metodo bo prevzelo okrog 56 razredov v pokrajini. Drugo veliko novost predstavlja ustanovitev posebnih komisij, ki naj bi skrbele za povezanost vzgojnih načrtov vrtca, osnovne šole in pa nižje srednje šole.

ABONMA 1988-89

Vpisovanje obonentov vsak delavnik od 17.30 do 19. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure v Kulturnem domu, Ul. Brass 20, tel. 33288.

Abonenti imajo pri predstavah izven abonmaja 33% popusta.

razna obvestila

Upravni odbor Kulturnega doma v Gorici obvešča zainteresirana športna društva, da zapade jutri, 17. t. m., rok za predstavitev pisnih prošenj za uporabo telovadnice v športni sezoni 1988/89.

Slovenski dijaški dom S. Gregorčič (Ul. Montesanto 84, tel. 83495) sprejema vpise za šolsko leto 1988/89, vsak dan od 10. do 13. ure. Prijavijo se lahko študentje, dijaki in učenci osnovnih šol.

Mešani pevski zbor Oton Župančič bo imel prvo vajo v novi sezoni v ponedeljek ob 20.30 v domu Andreja Budala v Štandreu. Zbor bo vodil pevovodja Miran Rustja. Vabljeni so morebitni novi, zlasti mlajši pevci.

Moški zbor Skala iz Gabrij vabi na prvo pevsko vajo, ki bo v ponedeljek, 19. septembra, ob 20.30 v društvenih prostorih. Predvsem so vabljeni novi člani, ki želijo se pridružiti zboru.

Kmečka zveza obvešča upokojence, da izpolnjuje obrazce, ki jih zavod za socialno skrbstvo INPS pošilja za ugotavljanje dohodkov.

razstave

V Tržiču se nadaljuje v razstavnih dvorani v Ulici sv. Ambroža in v prostorih bivše mizarske delavnice Fincantieri večja razstava, ki prikazuje osemdesetletno delovanje tržičke ladjedelnice. Razstava je odprta vsak dan (razen v ponedeljkih) od 10. do 12. ure ter od 17. do 19. ure.

V galeriji letališča v Ronkah je na ogled 6. oktobra zbirka fotografij Milenka Pegana. Razstava je odprta vsak dan od 6. do 23. ure.

V Avditoriju v Ul. Roma se nadaljuje še do 18. septembra razstava fotografij treh dežel (Koroške, Slovenije in FJK). Ob delavnikih je odprta od 10.30 do 12.30 in od 17.30 do 18.30, ob nedeljah pa od 10.30 do 13.00.

V Goriškem muzeju v Kromberku je na ogled velika razstava likovnih del Rika Debenjaka. Razstava je odprta vsak delavnik od 9. do 17. ure, ob nedeljah pa od 13. do 17. ure. Ob sobotah je zaprta.

izleti

SPD Gorica obvešča, da zaradi neugodnih vremenskih razmer napovedane izleta na Coglians ne bo.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Scuola di polizia n. 5«.

VERDI 17.30-22.00 »Ultimo tango a Parigi«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VITTORIA 17.30-22.00 »Perversioni sessuali a Las Vegas«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Krmin

LETNI KINO 20.30 »Gli aristogatti«. Walt Disney.

Noxa Gorica

SOČA 18.30 »Mladi volkodlak«. ob 20.30 »Ragtime«.

DESKLE 19.30 »Neverjetni Malcolm«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Alesani - Ul. Carducci 38 - tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Al Redentore - Ul. F.lli Rosselli 23 - tel. 72340.

pogrebi

Danes ob 9.30 Marija Slejko (suor Maria Ausilia) iz nunskega samostana v Ul. Santa Chiara 14 in na goriško pokopališče.

Ob prerani smrti svojega zvestega člana Alojza Veliška izreka Slovensko deložno gospodarsko združenje prizadeti družini globoko sožalje.

KD, PSI in PSDI zahtevale odločitev

V Ronkah še brez župana

V Ronkah sinoči niso izvolili župana in novega občinskega odbora. Na predlog KD, ki so ga podprli tudi socialisti in socialdemokrat, so sejo odložili z namenom, da tri navedene stranke izpilijo podrobnosti na pokrajinski ravni komaj doseženega sporazuma in se domeni o porazdelitvi odgovornosti na čelu občinske uprave. Predlog je na seji iznesel predstavnik KD Spazzapan, ki je uradno obvestil občinski svet, da so tri stranke dosegle sporazum za oblikovanje večine tudi v Ronkah. Ker pa še niso izdelali podrobnega programa, je predlagal, da bi se svet ponovno sestal 27. septembra. Predlog je podprlo 16 svetovalcev treh navedenih strank (na skupnih 30 svetovalcev), tako da je predsedujoči, dosedanj župan De Pace prekinil sejo in odložil izvolitev novega župana do prihodnje.

Zasedanje se je pričelo z ostrim posegom komunistične Zonte, ki je dejal, da občani (v dvorani in pred njo je bilo na desetine poslušalcev) ne morejo sprejeti s strani pokrajinskih tajništev vsiljenih odločitev. Dejal je, da je KPI še vedno prva stranka v občini, da so volitve nagradile dosedanje upravitelje, da bi bilo treba o novi upravi odločiti v občinskem svetu brez izključevanja nikogar.

Republikanec Vanin je najprej zaprosil za krajšo prekinitev seje. Po tem premoru je posegel in očital

strankam nastajajoče večine, da so izključile PRI zgolj zato, ker pri razdeljevanju odborniških mest ni bilo dovolj prostora za vse. Predlagal je, da bi občinski svet zato izvolil začasno njega za župana s poizvedovalnim mandatom, da preveri možnost oblikovanja uprave s čim širšim doprinosom političnih sil. Predlog pa ni prišel na glasovanje, ker je pred tem prejel večino glasov predlog za odločitev in se je zato seja predčasno zaključila.

Zaradi razmnoževanja merjascev in srn

Dovoljen večji ulov divjadi

Problem merjascev in srn, ki zaradi hitrega razmnoževanja predstavljajo ne majhno težavo za poljedelstvo, je bil osrednja tema zadnjega zasedanja pokrajinskega odbora za lov. Odbor je pod predsedstvom prof. Silvio Cumpeta razpravljalo o vprašanju in skušal najti primerne rešitve. Največja težava je vsekakor porast števila merjascev. Te živali namreč povzročajo ogromno škodo na obdelanih površinah, predvsem na poljih s korožo, krompirjem in celo v vinogradih. Da bi omejili škodo, posebno sedaj, ko je na vrsti jesensko pospravljanje in trgatve, je odbor sprejel sledeče odločitve v zvezi z lovom tako merjascev kot srn.

V krminski občini bodo lahko pobili večje število merjascev, kakor je bilo zmenjeno v začetku, v drugih lovskih rezervatih pa se bo nadaljeval selektivni lov vseh nakazanih živali do 31. decembra 1988. Odbor je preučil tudi problem srn. Posebna komisija izvedencev je pripravila načrt razredčevanja srn, ki upošteva njihovo življenjsko okolje, rastlinstvo v tem kraju in pa telesno stanje posameznih primerkov. Znano je namreč, da srne niso povsod prisotne v enakem številu, kar je tudi vzrok kvalitetnega padca vrste zaradi pomanjkanja sovražnikov, ki bi uničili šibkejše. Na osnovi tega strokovnega pregleda je odbor sklenil, da se dovoli uboj 65 samcev in 216 samic.

Sindikati pozivajo vse družbene sile

Več pozornosti zaposlovanju

V preteklih dneh so se sestala pokrajinska tajništva zveznih sindikatov GCIL, CISL in UIL, da bi preučila trenutni položaj glede zaposlovanja in deželnega gospodarskega razvoja. Udeleženci sestanka so med drugim skušali oblikovati skupno sindikalno strategijo v zvezi z vprašanji storilnosti, modernizacije in fleksibilnosti v podjetjih.

Člani tajništev so menili, da bi bilo treba posodobiti ekonomsko-proizvod-

ni sektor, za to bi morala v prvi vrsti poskrbeti kar sama podjetja. Dogovorili so se, da bi morali na podlagi že obstoječe sindikalne pokrajinske platforme za zaposlovanje angažirati vse družbene in politične sile za odpravo obstoječih neravnovesij v naši pokrajini med številom delovnih mest in razpoložljivo delovno silo.

Sindikati so pozitivno ocenili dosedanja srečanja s predstavniki Trgovske zbornice, Združenj industrijev in malih industrijcev, predstavniki Konzorcija za goriško industrijsko cono, splošna želja pa je bila, naj bi se v kratkem sestali še s predstavniki Zveze trgovcev in obrtnikov.

Profesorji zemljepisa obiskali naše mesto

V teh dneh se odvijva v Gračeju 32. državni posvet profesorjev, ki poučujejo zemljepis. Udeleženci posveta, teh je približno 700, so te dni bili na obisku v Gorici. Na županstvu je profesorje sprejel goriški podžupan Mario Del Ben, ki je gostom izrekel dobrodoščilo in jim predstavil goriško stvarnost. Množica profesorjev, ki so med drugim prešli v dar brošuro o zgodovini Gorice, si je nato ogledala goriški grad in razstavo beneških slikarjev.

Žrtev je 18-letni Silvio Calabro

Smrtna nesreča v Ronkah

Včeraj popoldan, nekaj minut po eni uri, se je pripetila na cesti, ki pelje vzdolž ronškega nogometnega igrišča, huda prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje 18-letni Silvio Calabro iz Špetra ob Soči.

Mladenič, ki je bil zaposlen v bratovi trgovini jestvin Spendibene v Ronkah, se je kot vsak dan vračal domov na kosilo. Morda zaradi neprimerne hitrosti ali trenutka nepazljivosti - zaradi dežja je bilo cestniško spolklo - je izgubil nadzorstvo nad lastnim avtomobilom. Ta se je nekajkrat obrnil, svojo divjo vožnjo pa je zaključil v bližnjem jarku. Na kraj nesreče so prihiteli osebje tržičke bolnišnice, karabinjerji in gasilci, ki so morali uporabiti posebne klešče, da so lahko ponesrečenca izvlekli iz skrotovirne pločevine. Žal pa Calabroju ni bilo več pomoči, ker je bil na mestu mrtve. Vzroke nesreče preizkujejo karabinjerji iz Ronk.

Natečaj za delavce in električarje

Mestno podjetje za storitve razpisuje natečaja za pomožne električarje in navadne delavce. Natečajniki ne smejo biti starejši od 35 let in morajo imeti opravljeno nižjo srednjo šolo. Zanimajoč se osebe lahko prijavnice za natečaja oddajo v prostorih mestnega podjetja za storitve najkasneje do 26.

septembra. Podrobnejše informacije nudijo na sedežu Mestnega podjetja v Ul. IX. avgusta 15.

Nocoj možnost opazovanja Marsa

Za ljubitelje in preučevalce nebesnih pojavov se september obeta kot zelo zanimivo astronomsko obdobje. Konec meseca bo namreč Mars v odlični legi za opazovanje, ker se bo znašel v periheliju. To pomeni, da bo v isti črti s Soncem in Zemljo. Z našim planetom bo točno v središčni legi, s Soncem pa bo nekaj časa pozneje v najbližji možni razdalji. Astronomi opozarjajo, da je to optimalna pozicija, ki se ponavlja le enkrat vsakih 150 let.

Astronomski krožek v Fari je ob priložnosti sklenil, da bo njihov observatorij na razpolago nocoj po 21.30 za vse, ki si želijo pogledati Mars približe s teleskopom. Opazovanje s teleskopom je lahko privlačna izkušnja, ker si je mogoče z lastnim očesom in s preprostimi aparati ogledati površino, letne čase, peščene vihte in oblake na Marsu. Da bi ta predstava ostala dalj v spominu, bodo ob koncu predvajali vrsto diaprojektivov, ki prikazujejo glavne značilnosti rdečega planeta. V primeru slabega vremena bodo ogled prenesli za teden dni. Organizatorji priporočajo obiskovalcem težka oblačila.

Priraja ga Združenje malih industrijcev

Tečaj za mlade podjetnike

Združenje malih industrijcev bo v sodelovanju z Goriško hranilnico, družbo Friulia in Združenjem poklicnih komercialistov priredilo tečaj za poklicno usposabljanje podjetnikov. Tečaj je namenjen bodočim podjetnikom in mlajšim kadrom, ki že zasedajo vodilna mesta v podjetjih. Pobuda, ki jo Združenje malih industrijcev prireja že drugič, naj bi koristila predvsem manjšim industrijskim obratom, saj se bodo prav slednja v prihodnjih letih morala soočiti s konkurenčnostjo drugih podjetij tako na evropskem kot na svetovnem tržiču. Mlajše oz. bodoče podjetnike naj bi zato seznanili z različnimi problemi, predvsem pa finančnimi, ki jim gredo manjši delovni obrati naproti.

V ta namen bo obsegal letošnji izpopolnjevalni tečaj trinajst predavanj. Ciklus predavanj bo pričel univerzitetni profesor na tržaški fakulteti za ekonomijo Vladimir Nanut, ki bo istočasno tudi koordiniral potek celotnega tečaja in bo ob koncu predavanj podal še zaključne misli. Program obsega razne zanimive teme, ki gredo od analize tržiča do marketinga in upravljanja delovnih odnosov. Tečajnike bodo predavatelji seznanili tudi s tehnološkimi procesi, prikazane pa bodo seveda tudi osnovne smernice za vodenje industrijskih obratov.

Tečaj se bo pričel 4. oktobra — zaključna slovesnost bo 24. novembra — in bo zaprtega značaja, saj se ga bo lahko udeležila le skupina dvajsetih

oseb. Vsi, ki se nameravajo udeležiti tečaja, lahko vložijo prošnjo na Združenje malih industrijcev najkasneje do 23. t. m., ko se bo zaključil rok za vpišovanje. Zanimajoč se, ki želijo še morebitne dodatne informacije glede poteka tečaja samega, se lahko javijo na sedežu Združenja na Korzu Italija 163 ali pa telefonirajo na številko 520950 med delovnim urnikom.

Kulturni izlet na Koroško

Inštitut za družbeno in versko zgodovino prireja v nedeljo, 25. septembra, izlet v Gurk (Koroška), kjer si bodo udeleženci lahko ogledali znamenito katedralo. Izletniki se bodo nato preselili v bližnji grad v Strassburg in si tam ogledali še razstavo sv. Eme. Za ta kulturni izlet, ki ga je goriški Inštitut že priredil meseca junija, vlada veliko zanimanje, saj so organizatorji prejeli že veliko prijav. Interesenti se za vse dodatne informacije lahko zglasijo na tajništvu Inštituta v Ulici Seminario 7 (tel. 85055) ali pa v knjigarni L. Faidutti (tel. 83326). Avto-bus bo odpeljal iz Gorice ob 7. uri, povratek pa je predviden ob 21. uri.

Berite

»Novi Matajur«

Nova zbirka Vinka Beličiča Pesem je spomin Harmonična umirjenost besede

Pesnik in pisatelj Vinko Beličič je v svoji najnovejši knjigi - Pesem je spomin, zbral in izdal zaključen opus svojega dosedanjega pesniškega pisanja. Glede na spoštljivo, več kot pol stoletja dolgo dobo ustvarjanja, s katero se lahko avtor ponaša, je povsem razumljivo, da je v takšni celoviti zbirki kar precejšnje število pesmi. Vsega skupaj jih je za 215 naslovov, razporejene pa so v dve poglavji: Prvo in Drugo domovino. Mejnik med njima je zgodovinsko leto 1945. Sicer pa je celotno pesniško snovanje razpeto med letom 1932, ko se avtor posveča prvim pesniškim poskusom, pa tja do posamičnih pesmi iz '80 let.

Naslov zbirke, Pesem je spomin, se lepo sklada z avtorjevim pogledom nazaj, na bogato doživljanje svoje življenjske in duhovne poti. Ob tem velja omeniti, da je več pesmi iz drugega poglavja tokrat prvič objavljenih.

Ne glede na to, da so bile pesmi napisane v dolgem, tako rekoč življenjskem razponu, se bralec že pri prvih pesniških kriticah srečuje z zrelo liriko in motivi, ki jim bo avtor ostal zvest do konca. To so predvsem doživljanje narave z izrednim, mehkim občutkom za barve, utripanje svetlobe in prelivanje letnih časov, med katerimi se avtor najbolj počuti v globokih jesenskih razpoloženjih. Občutljiva lirika nas tu nekoliko spominja na Murna in Ketteja, izrazje je v glavnem zavezano klasičnim oblikam verzov in jasno predstavljeni vsebini. V teh zgodnjih pesmih je avtor nekako sam, sredi poslušnega doživljanja narave, razpet med pričakovanjem ljubljene osebe in hrepenečim spominom: »Sel bi tja kot senca lahna, tiha / in bi poljubil zemljo svojih mladih dni...«

Ob doživljanju narave in, občasnem, pričakovanju človeka, spremlja avtorja skozi celotno pot tudi iskrena verska, katoliška motivika. Pesem ni samo poskus približati se svetonoečnemu razpoloženju, ali pa trenutni navdih ob nemirnem iskanju božjega razodetja. Beličičev verz izraža gotovost. Ob posebnih priložnostih, ko s pritrtkovanjem zvonov zagorijo sveče, se iz pesmi čuje spokojnost in zahvala Gospodu. Zahvala za vse, kar nam je dano v doživetje: »Moja duša v božični resnični privid / je zamaknjena, noče nič več,... Iz jasel je topli svet / obliki mi sanjavi obraz / in me vsega obsijal.«

Z leti postajajo pesmi vse bolj heterogene. Življenje teče in s seboj prinaša obilo sprememb, izkušenj in z njimi se spreminjajo tudi pesmi. Med verze se zapleta socialna problematika, ob odhajajočih obrazih se oglašajo spomini, ki s časom bledijo, a se ne morejo docela pomiriti. Pot vodi avtorja v novo domovino ob hkratnem spominu na umrlo mater. Toda kljub zemeljskim pretresom se v bodočnost razlega upanje. Nad njim pa, s presunljivo gotovostjo, vera v luč, tudi tedaj, ko pesnik zaprepaščen strmi v rdečo zarjo ob vojnih razvalinah: »Sesulo se je vse - On je ostal.«

Z zrelostjo se Beličičeve pesmi le še poglabljajo. Ni več sicer tiste tihožitne lirične narave iz mladih let, zato pa je v avtorjevem izrazu več poguma in spoštljive starostne presoje, tja do diskretnega, vendar odločnega zgodovinskega vprašanja svojemu času. Npr. pesem Antigona, ki se z univerzalnim etičnim izročilom, kakršnega nam je zapustila klasična Grčija, globoko zajeda v zavest slovenskega človeka. Hkrati so v tej pesmi združene tri poglobitve Beličičeve vrline, ki se skozi umetniško izražanje ponujajo v sporočilo: harmonična umirjenost besede, ljubezen do življenja in vera v človeško spravo in odrešenje.

IGOR ŠKAMPERLE

Molierova komedija jutri v KD Dandinov dnevnik (3.)

Srce je žalostno,
močno je ranjeno.
Močno je ranjeno,
moglo bo umreti!

Torek, 26. julija

Selimo se na Goriško. Ob 21. uri bo predstava pod velikim velbanim platnom letnega gledališča na goriškem Gradu. Soparno je - vroče! Preveliko stolic so postavili - pa še tribuna povrhu! Koliko praznih sedežev se roga prepotenim igralcem. Kje ste goriški gledalci!

Četrtek, 28. julija

Pozdravljen Števerjan! Si boš ti številneje ogledal dogodivščine kaznovanega sopraga?

Malo pred napovedano uro ni bilo še žive duše v letnem gledališču pod hrasti. Naenkrat pa se je, kot na neviden znak, vsula procesija gledalcev. No, bodimo realisti. Skromna procesija, raje vrsta, takšna kakršno smo vajeni videti na trgu Oberdank, ko vplačujejo telefonske položnice. Dobrodošli »Stu ledi«!

Petek, 29. julija

Po dolgih letih smo spet v Ronkah. Pravzaprav smo tu prvič kot letno gledališče. Občinski park Excelsior je kar uporabljiva postojanka. Obisk je skromen. Še skromnejši, če odštejemo dva, tri gledalce iz Trsta, pa še dva, tri iz Nabrežine... edina spodbudna nota so razobešene propagandne zastavice. GOSTUJE SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE. Take zastavice še niso plapolale v italijanskem vetriču!

Sobota, 30. julija

Klodič - Benečija. Naravno prizorišče nam nudi gostilna pri Silvani. Ljudje prihajajo od vsepovsod... iz Vidma, iz Čedad, iz Šempetra... pot jim kaže vojaško vozilo lokalnih policajev, ki že od popoldneva neprestano kroži po vasi.

Na predstavi ni veliko gledalcev. Za Benečane je to čas počitnic... mesto pa zasedeta domača provokatorja. Kar glasna sta. »Kaj hočejo ti komedijanti... sem prihajajo jesti naš kruh... naj grejo v Ljubljano...« Tolažilno je le to, da sta možakarja govorila »po beneško...« prav tako, kot je pred leti govorila »njih mat«.

Nedelja, 31. julija

Počitniški dom Mangart v Žabnicah je za nekaj ur postal Dandinova domačija. Hladni večerni zrak je privabil le skromno število gledalcev. Škoda! Tisti, ki so prišli, niso štedili s ploskanjem. Obojestransko bi morali vztrajati. Prepričan sem, da bi bilo sčasoma vedno premalo!

Torek, 2. avgusta

Tudi za to zadnjo predstavo nam je vreme naklonjeno! Dvorišče barokovljanskega prosvetnega društva je v večernih urah radostno sprejelo številne gledalce. Številne za naše pojme, seveda! S to predstavo se je tudi zaključila letna sezona našega gledališča!

VSI NA VAKANCE! Nasvidenje jeseni!

Petek, 16. septembra

Gledališka sezona 1988/89 Molierova igra George Dandin je uvrščena kot alternativna predstava v abonma. **Jutri (sobota 17. t. m.) bodo ob 20. uri reflektorji osvetlili dogodivščine tega priljubljenega poletnega znanca.**

VELIKO SREČE KOLEGI!

PRIJETNO ZABAVO VSEM GLEDALCEM!

Ima sto let, a jih ne kaže

Eifflov stolp, ki nosi ime po graditelju, arhitektu Gustavu Eifflu, je najbolj obiskovana francoska atrakcija. 300 metrov visoka in 8 tisoč ton težka »žirafa« bo prav čez nekaj mesecev slavila 100-letnico, saj so jo odprli leta 1889 ob svetovni razstavi v Parizu.

Prostorske instalacije Karin Pirjevec

Zveza kulturnih organizacij Izola je pred kratkim odprla razstavo likovnih del mlade slikarke Karin Pirjevec, doma iz Križa pri Sežani. Tokrat prostore v galeriji Alga v Izoli ne krasijo uokvirjene risbe ali slike in kipi, ampak si lahko obiskovalec ogleda nekoliko drugačno likovno tehniko. Na ogled so prostorske instalacije, ki so ob otvoritvi zbudile veliko zanimanje gledalcev.

Do sedaj je Pirjevecova, študentka 3. letnika Akademije lepih umetnosti v Benetkah, pretežno razstavljala likovna dela (slike) na Primorskem in v širšem slovenskem kulturnem prostoru. Kljub svojim 24. letom je že pred desetimi leti sodelovala na mladinskem ex tempore v Škofji Loki, istega leta (1977) v Piranu, 1979. leta je z ostalimi sežanskimi slikarji amaterji razstavljala v Brežicah na razstavi slovenskih likovnih samorastnikov. Sodelovala je tudi na srečanju srednjih šol Primorske (Idrija 1979, Sežana 1981), v domačem kraju pa je razstavljala na skupinski razstavi v Mali galeriji (1980) in letos je imela samostojno razstavo v prostorih občinske skupščine. Leta 1985 je imela razstavo na Višji šoli za tekstil in oblačila v Zagrebu, kjer jo je tudi obiskovala. V 1. letniku Akademije v Benetkah, kjer jo je usmerjal priznani slikar Emilio Vedova, je pretežno risala. Vendar občutek, da poleg vidnih stvari obstajajo še nevidni prostori, jo je spremljal in si ji vtisnil v podzavest. Hotela je več kot dve dimenziji, saj je svet nabit z energijo in bitji. Tako so že v tem času nastajale prve prostorske instalacije, ki so segale od stropa do tal in obravnavale prostor v smislu velikih bitij.

Ob otvoritvi razstave v Izoli nam je Karin Pirjevec dejala: »Zanima me prostor kot mesto dogajanja, zato sem se odločila za postavitev prostorskih instalacij, izdelanih iz različnih materialov. V prostoru so poudarjeni tudi svetlobni efekti. Galerijo ne pojmujem več kot prostor v klasičnem smislu, kjer so slike izobešene na stene, ampak kot prostor, kjer črte uhajajo iz svojih podlag (to omogočajo prav svetlobni efekti), ga prepajajo in tako ustvarjajo nove podobe. Vsak obiskovalec galerije hote ali nehoti postane soustvarjalec.«

Razstava bo odprta do 23. septembra.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Ob 150-letnici rojstva Antona Umka-Okiškega Pozabljeni slovenski pesnik

Pred skromno kmečko hišo na Okiču pri Boštanju v občini Sevnica, v kateri je bil leta 1838 rojen slovenski pesnik, pisatelj in urednik Janežev Besednik Anton Umek-Okiški, so se tega velikega moža spomnili s skromno, a pristržno spominsko slovesnostjo. Med udeleženci je bilo največ domačinov in ljubiteljev Umkovega pesniškega dela, pa tudi predstavnikov političnega in kulturnega življenja občine Sevnica. Slavnostni govornik na prireditvi je bil ugledni slovenski zgodovinar dr. Janko Prunk, bogat umetniški spored pa so z recitalom najbolj znanih Umkovih pesmi povežali domači pevci ter člani kulturnega društva Anton Umek-Okiški iz Boštanja in učenci tamkajšnje osnovne šole.

Naj zveni skoraj nemogoče, vendar se moramo žal sprijazniti z dejstvom, da ljubitelji slovenske besedne umetnosti sploh ne poznajo tega pomembnega pesnika, pisatelja, urednika in nekdanjega profesorja na celovški gimnaziji. Umkovega imena namreč ne najdemo niti v enem pomembnejšem pregledu slovenske književnosti, častna izjema je Leksikon slovenske književnosti Cankarjeve založbe v Ljubljani (1982) s krajšim orisom Umkovega življenja in dela sredi šestdesetih let preteklega stoletja. Zato posvečamo naš spominski zapis pregledu življenjskega dela pozabljenega pesnika z Okiča pri Boštanju ob letošnji 150-letnici njegovega rojstva.

V tej nameri se seveda zavedamo spoznanja, da strune Umkove pesniške lire niso bile tako milozvočne kakor Prešernove ali Jenkove, doslej niso tudi duha Levstikovega ali Stritarjevega ustvarjanja, a vendar je mladi mož, po stroki slovenist, opravil svojo življenjsko nalogo pošteno, častno in odgovorno. Dijake celoveške

gimnazije je učil ljubiti materin jezik, razdajal se je kot urednik tedanjega edinega koroškega slovenskega literarnega časopisa Besednik, zraven pa je še veliko pisal in izpovedoval svojega pesniškega čustva. Njegovi okorni verzji so sicer pogrešali prave pesniške zanesenosti, kljub temu pa so razodevali toplo in razumevajoče človeško srce. Tako gledamo na Umkovo pesniško delo danes, povsem drugače pa je bilo v njegovem času, ko je bil med redkimi pismenimi Slovenci nedvomno zelo cenjen in spoštovan. Velik ugled sta uživala tudi njegova sodobnika, literarni zgodovinar Gregor Krek (1840, Četena raven nad Škofjo Loko - 1905, Gradec) in naš primorski rojak, pesnik Janež Bilc (1839, Ilirska Bistrica - 1906, prav tam), oba žal že zdavnaj pozabljena.

V Umkov življenjski okvir velja strniti nekaj najpomembnejših mejnikov. Po osnovni šoli v Boštanju je v Ljubljani v šolskem letu 1853-1854 obiskoval tretji razred normalke in ob podpori domačega župnika Ignacija Kutnarja in vodje ljubljanske normalke Janeza Šlakerja v letih 1854-1862 gimnazijo, na kateri je maturiral z odlično. Potem je štiri leta študiral na Dunaju klasično filologijo, 1866 je bil suplent na gimnaziji v Šentpavlu na Koroškem, nakar je še istega leta prišel po nasvetu Antona Janežiča na celovško gimnazijo. Poučeval je klasične jezike,

nemščino in predvsem slovenščino, pomagal Janežiču pri izdajanju Mohorjevih knjig, mu bil v boleznih pomočnik pri urejanju Besednika, od septembra 1869 do smrti pa njegov samostojni urednik. Večino svojega življenja je torej prebil med našimi rojaki na Koroškem. V Trušnje pri Velikovu se je odpravil umreti na pljučih bolni gimnazijski profesor in pesnik Anton Umek-Okiški, ko mu je bilo komaj 33 let. Svojo kratko, a bogato življenjsko pot, je sklenil 15. julija 1871. Pokopan je v Trušnjah, kjer domačini nanj, tako kot na Okiču pri Boštanju, niso pozabili.

Anton Umek-Okiški, pesnik poznoromantskega formalizma, gladek stihopisec in poučni pripovednik, je slovstveno deloval že v dijaških letih ter sodeloval s pesnimi, večinoma verskega značaja, v Zgodnji danici in v Janežičevem Slovenskem glasniku. V svojih pesmih opeva Umek veliko ljubezen do domovine, v njih prevladuje nagajanje do stalnih oblik, zlasti do soneta in klasično-mitološke alegorike, v pripovedni pesmi mu je najljubša tako imenovana nibelunška katica. Celotno Umkovo delo očitno kaže Janežičev vpliv, označuje ga velika ljubezen do slovstvenega dela, povezana tudi z versko, vendar prevladujočo narodno zavestjo. Na drugi strani je v skrbi za ljudsko izobrazbo preprostejšega slovenskega življa njegovega časa v Umkovih delih vendarle prevladala verska vne-

ma, prav ta ga je tudi ločila od mladostne slovenske gibanja na čelu s Franom Levstikom.

Pesnik z Okiča je izdal tri samostojne knjige: Slovenska blagovestnika Ciril in Metod (Celovec 1863), misijonarski ep Abuna Soliman (Celovec 1863) in zbirko lirike Pesmi (Celovec 1865). Zbirka obsega trideset lirskih pesmi, tri sonetne vence, štiri gazele, devet sonetov in osem »pripovednih poezij«, kakor jih je sam označil. Ob branju edine Umkove pesniške zbirke se ob poskusu ocene njene umetniške vrednosti nagibamo k dvema skrajnostma: ali je bil pesnik tako samokritičen ali skromen, da je zbirko svoje lirike na pot k bralcem pospremil z besedami:

»Upam, da mi predragi Slovenci ne bodo zamerili, ker sem tudi jaz udaril na pesniške strune. Izročam njih glase mladim prijateljem. Saj vam ne ponujam velikih pesnitev. Ako pa radost obude v katerem koli srcu, veliko bo moje veselje...«

Razen leposlovja je Umek objavil več zanimivih kulturno-političnih spisov. Čeprav njegovo urejanje celoveškega Besednika ni doseglo zavidljive Janežičeve ravni, je bilo vendarle uspešno. Prav Umek je namreč vložil največ truda za obstoj tega pomembnega koroškega slovenskega literarnega lista iz 19. stoletja. Med Umkovim uredništvom je bil med najzvestejšimi sodelavci besednika »goriški slavček«, Simon Gregorčič.

Sodeč po bogati zapuščini ima delo pozabljenega pesnika, pisatelja in urednika Janežičevega Besednika Antona Umeka-Okiškega nedvomno širino, ki je vredna spomina in iskanja novih spoznanj o veličini pesnikovega ustvarjanja.

IVAN VIRNIK

Olimpiada 1988: danes ponoči slavnostna otvoritev V Seulu vse pripravljeno

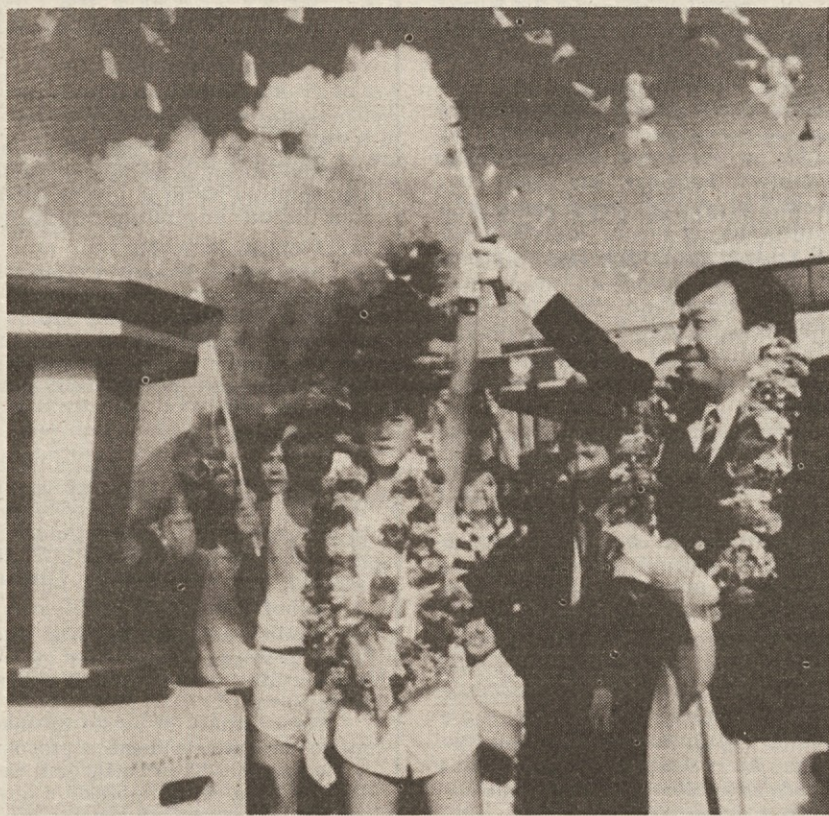
SEUL — Danes ponoči se bo ob 2.30 po srednjeevropskem času v Seulu začela otvoritvena svečanost 24. olimpijskih iger, ki bo trajala tri ure. Slovesnost bodo predvajali v neposrednem prenosu po vseh najvažnejših televizijskih mrežah na svetu.

Mednarodni olimpijski odbor je včeraj v Seulu na svojem zadnjem zasedanju odločil, da bo norveško mesto Lillehammer gostilo zimske olimpijske igre leta 1994. Odpadle so torej kandidature Sofije (Bolgarija), Ostersunda (Švedska) in Anchoragea (ZDA). Kot znano, so bile letošnje ZOI v kanadskem mestu Calgaryju, medtem ko bodo tiste čez štiri leta v francoskem zimskem turističnem središču Albertvillu.

Včeraj je na tiskovni konferenci v Seulu predsednik italijanskega olimpijskega odbora Arrigo Gattai še uradno potrdil tisto, kar je bilo jasno že dalj časa: Pietro Mennea bo nosilec italijanske zastave na slovesni otvoritvi. To izbiro je obrazložil z že znanimi argumenti (pač atletova peta zaporedna olimpiada in zlata kolajna v Moskvi), poleg tega pa je na izrecno vprašanje odgovoril, zakaj se italijanska štafeta 4x400 m ne udeležuje te olimpiade: nihče od štirih atletov ni v zadnjem obdobju na 400 m dosegel minimalne olimpijske norme 46"14. Tiskovna konferenca je bila še precej razburljiva, saj se je udeležil tudi predsednik italijanske atletske zveze FIDAL Primo Nebiolo, ki zagovarja povsem različna stališča od predsednika CONI.

Medtem je včeraj potrdila svojo udeležbo tudi Libija, ki bo tako 160. država, ki bo prisotna na teh igrah. Skupno bo iz Libije prispelo v Seul sedem atletov in šest spremljevalcev. Medtem ko pred otvoritvijo že poostriili že itak mogočno varnostno službo v južnokorejskem glavnem mestu. Oblast se boji atentatov, ki naj bi jih napovedale nekatere teroristične skupine.

Da bi se izognili kaotičnemu prometu v Seulu, bodo za časa olimpiade veljale izmenične prepovedi vožnje za osebne avtomobile z evidenčno tablico z lihim in sodim številom. Poleg tega bo tovornjakom in težkim vozilom prepovedana vožnja v bližini olimpijskih objektov.

Južnokorejska olimpiada si že počasi lasti nekaj rekordov. Tako bo, recimo, v boks tekmovalo kar 450 športnikov, kar je okoli sto več kot na igrah v Los Angelesu.

Medtem se že na dolgo in široko razpravlja, kateri bodo glavni protagonisti teh iger. Mnogi trdijo, da ne bo Carl Lewis potrdil neverjetne bere zlatih kolajn - štirih, ki jih je

dosegel pred štirimi leti, saj bo tokrat konkurenca hujša, poleg tega pa je priprava v posameznih atletskih disciplinah vse bolj specifična.

Največja težava, s katero so spoprijemajo športniki in njihovi spremljevalci, je nepoznavanje jezika, medtem ko se niti ne zavedajo študentskih protestov, tako dobro so jih izolirali.

Na sliki: včeraj je olimpijska bakla prispela v Južno Korejo prav preko »vročega« obmejnega področja s severno sosedo. Prisotni so si zaželeli čimprejše združitve obeh Korej. (telefoto AP)

Nogomet: po zmagi proti Španiji Optimizem med Jugoslovani

Jugoslovanska nogometna reprezentanca je v sredo zvečer v prijateljski tekmi v Oviedu nepričakovano a povsem zaslužno premagala Španijo z 2:1 (0:1). Zanimivo je, da so se najboljši španski in jugoslovanski nogometaši prvič pomerili leta 1932 prav v Oviedu. Tedaj, pred 56 leti, so zmagali Španci z istim izidom.

Za obe reprezentanci je bila tekma zadnja preizkušnja pred kvalifikacijskimi obračuni za SP leta 1990 v Italiji. Jugoslovane čaka prvi kvalifikacijski boj 19. oktobra s Škotsko v Glasgowu. Ker je ta čas glavnina najboljših jugoslovanskih nogometašev - na čelu z zveznim selektorjem Ivico Osimom - v Seulu, sta Jugoslovane proti Španiji vodila zvezni kapetan Miljan Miljanić in trener Ivan Toplak. »Pod orožje« sta povabila šest domačin, še ne docela uveljavljenih nogometašev in deseterico, ki igra v tujini. Nastopilo jih je 12: Ivković, G. Jurić, Elsner, Hadžibegić, Radanović, Baždarević, Zl. Vujović, Janković, B. Cvetković, Mlinarić, Milojević (Kri-

vokapić). Med njimi le G. Jurić in Milojević igrata v Jugoslaviji, vsi drugi pa v tujini.

Prav legionarji so v drugem polčasu prikazali izvrstno igro in povsem nadigrali gostitelje. Španci so z golom Michela (v 26') dobili prvi polčas, po odmoru pa se je podoba povsem spremenila. Izkušeni Jugoslovani so nenehno napadali in z golom Baždarevića (v 46') in B. Cvetkovića (v 82') zaslužno zmagali.

Najboljša sta bila neumorni Janković in prodorni B. Cvetković.

»Odlična predstava,« je po tekmi dejal Miljanić. »Naši 'tujci' so igrali imenitno. Španci so nastopili z vsemi najboljšimi, a nam niso bili kos. Seznam igralcev za kvalifikacijske tekme za SP bomo morali povečati. Zelo sem zadovoljen.«

Španija je nastopila z naslednjo postavo: Zubizarreta, Chendo, Soler, Andrinua, Sanchis, Salinas, Martin Vasquez, Michel, Butragueno, Roberto Fernandez, Beguiristain.

BOJAN KAVČIČ

kratke vesti - kratke vesti

Zavarov: 5 dni »počitka«

TURIN — Juventusov nogometaš, Sovjet Zavarov, ki si je poškodoval levo stegno na srečanju Juventus - Ascoli, bo moral počivati štiri ali pet dni, tako da ga ne bo na tekmi proti Comu in morda tudi proti Brescii.

Izključen po 23 sekundah

ŽENEVA — Enajsto kolo švicarskega nogometnega prvenstva ni prineslo sreče Gabyju Matrchandu. Med srečanjem Aarau - Bellinzona je bil na igrišču vsega skupaj 23 sekund, ko ga je sodnik zaradi prekrška nad nasprotnikom brez pomišljanja izključil.

Knorr boljši od Scavolinija

BOLOGNA — V drugem srečanju košarkarskega turnirja v Bologni je

Knorr z 89:87 (52:47) premagal Scavolini.

Fondriestu prva etapa

CEPAGATTI (Pescara) — Svetovni kolesarski prvak Maurizio Fondriest je v sprintu, v katerem je bil hitrejši od Baffija, osvojil prvo od dveh krožnih etap za VN Evrope.

Uspeh lokostrelcev iz F-JK

TRST — Lokostrelci iz naše dežele so dosegli nov lep uspeh, saj so dokončno osvojili »Pokal Alpe-Jadran«, za katerega se je potegovalo 120 tekmovalcev iz Slovenije, ki je osvojila 2. mesto, Koroške in F-JK. Na prihodnji izvedbi naj bi udeležbo razširili še na Bavarsko, Hrvaško in Madžarsko.

Košarka: turnir Alpe-Jadran

S. Benedetto praznih rok

CIBONA - S. BENEDETTO 92:76 (42:43)

CIBONA: Nakić 9, Bečić 4, Dumančić, Anzulović 16, Sunara 15, Rizman 2, Vukičević, Miličević 30, Razić 15.

S. BENEDETTO: Gnechchi 13, Zaban, Borsi 12, Salvadori, Uršić, Ardesi 22, Marega, Aleksinas 16, Vitez 8, Hordges 5, Sartori.

ZAGREB — Prvi polčas in dober del drugega sta bila izenačena, dokler ni Cibona nekoliko uredila igre v obrambi. Tedaj je pri Goricanih popustila koncentracija, zmanjkala je natančnost, kar je sovpadalo z odhodom Hordgesa z igrišča (v 30. min.). Cibona, ki je bila sinoči brez Aleksandra Petrovića, se je tako oddolžila za poraz, ki ga je doživela v Gorici, v 1. kolu tega turnirja.

Lestvica zelene skupine: Cibona 6 točk (4 tekme), Benetton 4 (4), Zadar 4 (2), Fantoni 2 (4), San Benedetto 2 (5).

Poraz okrnjenega Jadrana

POSTOJNA - JADRAN 87:79 (41:34)

JADRAN: Starc 12 (0:1), Persi 4 (2:3), Čuk 8, Korsi, Arena 4 (2:2), Rauber 24 (8:10), Ban 25 (9:10), Daneu 2.

V nadaljevanju turnirja Alpe-Jadran so Jadranci košarkarji v Postojni nastopili zelo okrnjeni, saj so igrali brez poskodovanih Gobba, Manzana in Sosića, ki leži v tržaški bolnišnici.

Postojnski košarkarji so se predstavili kot homogena celota z nekaterimi odličnimi posamezniki, ki bi po mnenju Jadranskega pomožnega trenerja Jureta Krečiča lahko uspešno nastopali tudi v italijanski B-1 ligi.

Glede na zdesetkano postavo je naša združena ekipa še kar zadovoljivo igrala, posebno pa sta se izkazala Rauber in Ban, ki sta bila tudi najboljša strelca v vrstah Jadraneve peterke.

Že jutri čaka jadranceve nov nastop v okviru tega turnirja. V Dolini se bodo namreč ob 19. uri spoprijeli z mladinci zagrebške Cibone.

Po prvih letih nabiranja izkušenj

Vse zahtevnejši spusti za boljunske jamarje

V preteklosti so nekateri Boljunčani, čeprav povsem neorganizirano, večkrat zahajali v kraške jame, katerih je v bližnji Dolini Glinščice res veliko. Leta 1980 pa je skupina boljunskih fantov ustanovila Jamarski klub Boljunec. Klub se je kmalu vključil v jamarjski odsek pri SPD, kjer je že delovalo nekaj tržaških jamarjev. S tem se je začelo organizirano delovanje boljunskega jamarjskega kluba. K le-temu so leta 1982 pristopili nekateri novi člani, vsi iz Boljuna. Danes sta v njem izkušenejša Klavdij Bratoš in profesor Stojan Sancin, ob katerima so posebno aktivni Mitja Ota, Miran Zobeč, Boris Žerjal in mladi Igor Žerjal. Občasno se jim pridružijo še nekateri drugi jamarji, tako da je vseh članov okoli deset.

Člani kluba se samofinansirajo. Opremo, ki je precej draga, si tako kupujejo sami. Sploh je zelo važno, da je oprema v odličnem stanju in to zlasti iz varnostnih razlogov. Na začetku so jamarji za svoje spuste uporabljali »klasične« jamarjske lestve, nakar so, s posodobitvijo opreme, prešli samo na vrhno tehniko, ki je zanesljivejša. Za razsvetljavo pa uporabljajo še vedno praktične luči na karbid.

Člani JKB so se sprva spuščali v jame v Dolini Glinščice in na Tržaškemu Krasu ter tako pridobili dragocene izkušnje. V Dolini Glinščice so tudi odkrili jamo, ki so jo poimenovali Jama mladih. Najdba je važna predvsem z arheološkega vidika, kolikor so v jami našli bronasti gumb in fibulo ter stegnenico, ki je verjetno pripadala gospodarju obeh predmetov. Predmeta so spoznali za prazgodovinska.

Z včlanjenjem v Jamarsko zvezo Slovenije so naši jamarji lahko razširili svoje delovanje na območje onstran meje. Pričeli so tako z raziskovanjem jam ponikalnic na Matarskem podolju in na socerbski planoti. Prav na tej planoti, v Ocizeljski pečini, so člani kluba opravili »akcijo«, ki jim je prinesla največ zadoščenja. Spustili so se na mreč kar 150 metrov globoko in dosegli še neraziskane rove. Pri tem so tudi dokazali, da prihaja voda s socerbske planote na dan v izviri nad Dolino in v boljunskih izviri Na Jami. Pred dvema letoma so prav iz večjega izvira Na Jami prečrpali vodo s pomočjo vodnih črpalk, kar jim je omogočilo, da so gladino vode v jami znižali za 6 metrov

in tako lahko prodrli 50 metrov globoko, do za človeka neprehodnega mesta.

Zadnja tri leta se člani JKB redno odpravljajo na Kanin, kjer je možna, zaradi večje nadmorske višine, najdba precej globljih jam. Na Kaninu so jamarji odkrili najglobljo slovensko vertikalo, kar predstavlja velik uspeh. Gre za en sam jašek, ki navpično pada do globine 260 metrov. Delo na Kaninu sedaj sloni na raziskovanju novih jam. Lani so si člani JKB nabavili še potapljaško opremo, ki jim omogoča tudi raziskovanje sifonov, t. j. popolnoma poplavljenih delov rova, ki bi bili drugače nedostopni.

Aktivnim članom JKB želimo čimveč novih »podvigov«.

WALTER KOREN

Nogomet: deželni pokal

Gajevci niso zdržali do kraja

GAJA - PORTUALE 1:3

GAJA: Zemanek, Stranščak, Kalc, Sulli, Dalla Giacomina, Rismondo, Alfieri, Gregori, Aversa, Calligaris, Netti.

STRELEC: Aversa

Klub močni burji in dežju se je tekma redno odvijala. Ekipi sta predvajali precej agresivno in dopadljivo igro in si bili skozi celo srečanje povsem enakovredni. Proti koncu tekme pa je le prišla do izraza večja izkušnost gostov. Omenimo, da so pri Gaji manjkali nekateri ključni igralci.

Izključitvi pri Pro Gorizii

Disciplinska komisija je v zvezi z nedeljskimi srečanji meddeželne lige za eno kolo izključila igralca Pro Gorizie Giacomettija, trener Del Neri pa ne bo mogel na igrišče do 22. t. m.

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Septembrska številka Planinskega vestnika

S platnice se nam smeje Triglav, ki ga je v vsem njegovem siju posnel Tone Škarja, uvodni članek pa je napisal Tone Stroj in ob 130. obletnici rojstva Henrika Tume. Janez Bizjak piše o konferenci o varovanju okolja, ki je bila 24. in 25. junija v mestecu Lindau ob Bodenskem jezeru, prof. Leskovar pa se posveča davnemu dijaškemu planinskemu društvu »Skuta« na mariborski gimnaziji. Zanimiv je članek Mateja Šurca, ki razmišlja o športnem plezanju, v rubriki o planinski literaturi pa je recenzija knjige ZTT o Ovčji vasi.

Septembrska številka Alp

Deveta številka Alp prinaša vrsto zanimivih člankov, od katerih bi omenili vedno zelo zanimivo in aktualno rubriko o zadnjih novostih v alpinizmu po svetu (vse več je imen Jugoslo-

vanov, kar je vsekakor hvalevredno), »alternativen« sestavek o upravnih planinskih domov in pa rubriko o planinskih knjigah »Montagne di carta« (gore iz papirja).

Nagrajeni tudi smučarji Olympic

Na sedežu olimpijskega odbora je bil občni zbor smučarskih društev goriške pokrajine. Ob tej priložnosti so nagradili nekatere posameznike in društva, ki so se izkazali v zadnji sezoni. Med nagrajenci sta tudi Sergio Favretto in Barbara Conzutti, člana goriškega športnega združenja Olympia, ki je bilo deležno posebnega priznanja zaradi uspehov v nordijskih disciplinah. Skupščino goriških smučarskih društev so sklenili z izvolitvijo odbora, kateremu bo za štiri leta načeloval prof. Martin Kranner.

danes igra za vas - danes igra za vas

Alan Švara

Alan Švara je začel s svojo športno dejavnostjo kot minikošarkar pri Bregu. Ob ustanovitvi nogometne sekcije je prestopil k nogometni ekipi cicibanov, nakar je igral pri začetnikih in najmlajših. V tem prvenstvu se je izkazal kot soliden napadalec, tako da se je udeležil poskusnega treninga pri Torinu, nakar je prestopil k naraščajnikih Triestine. Nato je za dve leti opustil igranje, a letos je ponovno pričel resno trenirati pri Bregu. Prejšnji teden je Marijan Semec pravilno napovedal 6 izidov.

totocalcio

Bari - Parma	1
Brescia - Cosenza	1 X 2
Catanzaro - Padova	1 X
Cremonese - Monza	1
Empoli - Licata	1
Genoa - Reggina	1
Messina - Piacenza	1
Sambenedettese - Ancona	X 1
Taranto - Barletta	1 X
Udinese - Avellino	1
Lucchese - Spal	2 1
Cagliari - Salernitana	1
Ternana - Martinafranca	1 X 2

Baliranje: na turnirju v organizaciji Poleta

Številna udeležba in zagrizeni boji

Konec tedna je tudi balinarska sekcijska openska Poleta po enoletnem premoru ponovno organizirala mednarodni balinarski turnir, katerega se je udeležilo kar petnajst od skupno šestnajstih povabljenih ekip. Vreme je bilo organizatorju izredno naklonjeno. Prvič so letos na Opčinah nastopili igralci ARCI San Luigi iz Trsta, s katerimi so Openci v zelo dobrih odnosih. Isto velja tudi za igralce Ponzianine, ki pa se zaradi službenih obveznosti niso mogli udeležiti sobotnega tekmovanja. Značilnost jutranjih izločilnih srečanj je bila izredno povprečna igra zamejskih ekip, ki so skoraj vse naletele na črn dan in so se morale ena za drugo posloviti od nadaljnje tekmovanja (Polet 1, Polet 2, Sokol in Kras). To pa ne velja za presenetljive Bazovce, ki so bili edini, ki so premostili prvo kolo, sicer na račun prve postave Poleta. Na žalost so že v četrtfinalu naleteli na poznejšega finalista, Portualeja, ki je bil zanje pretežka ovira. To je bilo obnem edino četrtfinalno srečanje, ki se je zaključilo z gladko zmago, saj so bila ostala tri izredno napeta in izenačena prav do kraja. Polfinalni tekmi sta potekali enosmerno v korist sezonskega Tabora in Portualeja, ki sta se nato pomerila v finalu, v katerem ni manjkalo preobra-

tov. Najprej so povedli gostje (kar 7:1), pristanišniki so jih nato z osmimi zaporednimi točkami prehiteli in ko je že vse kazalo, da je srečanje odločeno v njihovo korist, so imeli Sežančani še dovolj moči, da so jeziček na tehtnici dokončno prevesili na svojo stran in zaslužen osvojili prvo mesto. Izidi:

SKUPINA A: Zarja Bazovica - Polet "2" 13:3, Tabor Sežana - Erazem Postojna 11:0 brez boja. ZMAGOVALCA: Tabor - Zarja 13:1. PORAŽENCA: Polet "1" - Erazem 13:4. REPESAŽ: Zarja - Polet "1" 13:2. UVRŠČENA: 1. Tabor, 2. Zarja.

SKUPINA B: Trsat - Ponzianina 13:0 brez boja, Polet "1" - Repentabor 13:2. ZMAGOVALCA: Trsat - Polet "1" 13:9. PORAŽENCA: Repentabor - Ponzianina 13:0 brez boja. REPESAŽ: Repentabor - Polet "1" 13:7. UVRŠČENA: 1. Trsat, 2. Repentabor.

SKUPINA C: Kras - Izola 12:7, Portuale - Šiška 13:4. ZMAGOVALCA: Portuale - Kras 13:2. PORAŽENCA: Izola - Šiška 13:6. REPESAŽ: Izola - Kras 10:8. UVRŠČENA: 1. Portuale, 2. Izola.

SKUPINA Č: Skala - Sokol 13:10, Zarja Ljubljana - ARCI San Luigi 13:3. ZMAGOVALCA: Zarja Ljubljana - ARCI San Luigi 13:3. ZMAGOVALCA: Zarja - Skala 13:10. PORAŽENCA:

ARCI San Luigi - Sokol 13:3. REPESAŽ: ARCI San Luigi - Skala 13:10. UVRŠČENA: 1. Zarja Ljubljana, 2. ARCI San Luigi.

ČETRTFINALE: ARCI San Luigi - Trsat 13:12, Repentabor - Zarja Ljubljana 11:10, Tabor Sežana - Izola 11:10, Portuale - Zarja Bazovica 13:1.

POLFINALE: Portuale - Repentabor 13:8, Tabor Sežana - ARCI San Luigi 13:2.

FINALE ZA 1. MESTO: Tabor Sežana - Portuale 13:9.

Bazovci so se izkazali

Na pokrajinskem tekmovanju za trojke je ekipa Zarje v postavi Vrše, Sancin in Saba s tretjim mestom dosegla izjemen uspeh, kar je obnem prvi vidnejši rezultat, odkar se je pred začetkom letošnje sezone društvo vpisalo v UBI (italijanska balinarska zveza). Razigrani Bazovci so brezhibno igrali v prvih treh nastopih in iztržili ravno toliko zmag. Zataknilo se jim je v polfinalu in, čeprav so na začetku povedli s 3:1, niso v nadaljevanju zbrali nobene točke več, tako da so nasprotniku praktično pustili prosto pot do zmage. Bazovski predstavniki pa so prepričani, da nedeljski uspeh ni le muha enodnevnica. Gotovo jim bo vlil tudi dodatnih moči in vneme pred nadaljnjimi nastopi. (Z. S.)

Odbojka: ob koncu tedna

Naša društva v Lignanu

V Lignanu bo od danes do nedelje skupščina deželne odbojarske federacije, na kateri bo tekla beseda o zdravstveni preventivi v športni dejavnosti. Ob sklenitvi seminarja, na katerem bodo sodelovala odbojarska društva iz Furlanije-Juljske krajine, bodo nagradili najboljše šesterke, ki so se izkazale na raznih deželnih prvenstvih. Med njimi bo tudi goriška Olympia, ki si je lani zagotovila napredovanje v državno ligo.

Vzporedno z deželno skupščino odbojarskih društev bo v nedeljo na sporedu deželni turnir v miniodbojki »For Unicef«, na katerem bodo nastopile najboljše mlade postave miniodbojkarjev in miniodbojkaric. Na turnirju bodo sodelovale tudi 4 slovenske ekipe in sicer Soča in Val v moški ter Soča in Bor v ženski konkurenci. Prva srečanja se bodo pričela ob 9. uri na Trgu Del Mare v Lignanu Pineta. (eč)

Čupa skrbi tudi za deskarje

Jadralni klub Čupa je pred dnevi organiziral pred Sosljanskim zalivom regato za jadralne deske. Na sliki vidimo zbrane organizatorje in tekmovalce pred Čupinim sedežem v Sosljanu

Nogomet: turnir Del Negro

Juventini 3. mesto

JUVENTINA - S. VITO AL TORRE 2:0 (1:0)

STRELEC: R. Molinari (2). JUVENTINA: M. Molinari, Chizzolini, Travagin, Trevisan, Krpan, Cingerli, Frandolič, Tesolin, Tabaj, Del Negro, R. Molinari (Sermino, Bastiani, Tegas).

Z zmago proti ekipi S. Vito al Torre, ki nastopa v furlanski skupini 2. amaterske lige, si je Juventina zagotovila 3. mesto na turnirju Del Negro, ki ga je organiziralo športno društvo iz Morara.

Štandrežci so na srečanju pokazali dopadljivo igro, kar daje dobro upati za letošnje prvenstvo, ki se bo začelo čez deset dni.

Pred samim začetkom uradne sezone bodo Grionovi varovanci odigrali še prijateljsko srečanje z Italo iz Gradisca, ki nastopa v promocijski ligi. Tekma bo v soboto, 17. t. m., ob 16. uri na stadionu Baiaumonti.

»Morje« košev na Sokolovem maratonu

Prejšnji konec tedna je bilo na Sokolovem igrišču v Nabrežini celih... 24 ur vse živo. Na sporedu je bil namreč že tretji zaporedni Sokolov košarski maraton. Tokrat se je tudi prvič zgodilo, da je ena od obeh ekip (zmagali so plavi proti belim z 2005:1851) presegla »magično« mejo dva tisoč točk

konjske dirke - konjske dirke

Že za prvo tekmo, ki bo v Bologni, je napoved težavna, saj bo na startu več solidnih konj. Poskusili bi s sk. 1, v kateri je hitri Gil del Lupo. V sk. 2 ne smemo prezreti Gexona, v sk. X pa moramo opozoriti na Lillis Frisanga.

Tudi druga tekma bo v Bologni, tokrat pa je najresnejši kandidat za zmago Erving FC (sk. 2). Njegov najhujši tekmelec bo gotovo Ferlusson (sk. 1), ki je na zadnjih nastopih pokazal viden napredek. Presenečenje lahko priparvi Escadrille (sk. X).

V Montecatiniju ima konkretne možnosti za zmago Estosa (sk. 2). Med prvimi bo gotovo tudi Eroz (sk. X), v ospredje pa se lahko prebije še Floriday OM (sk. 1).

Tudi za dirko v Padovi je napoved tvegana. Vsekakor bi se še največ zanesli na Astra Pra (sk. 2). V sk. X bi omenili Dilina (sk. X), čeprav bo v drugi vrsti. Za tako razdaljo je primeren tudi Chigoa, prav tako iz sk. 2.

Za dirko v Firencih bi poskusili bazo s sk. 1, v kateri je najsolidnejši I Am Ofire. V sk. X bo med protagonisti tudi Long Road, v sk. 2 pa treba opozoriti na Withacrafta.

Glavni favorit na dirki v Rimu je glede na trenutno dobro formo Don Alessandro (sk. X). Dosti ne zaostaja niti Zadijawa (sk. 1), napredek pa kaže Grattamacco (sk. 2).

Dirka tris

Dirka tris bo v Milanu, kjer bo startalo 17 konj. Naši favoriti: Naylon (št. 5), Judy Stuarda (št. 10), Opernstar (št. 7). Za sisteme: York (št. 11), Good, Dancer (št. 4), Feilding Grey (št. 8).

totip

1. — prvi	1 2
2. — drugi	X
3. — prvi	2
4. — drugi	X 1
5. — prvi	2
6. — drugi	X 1
7. — prvi	2 X
8. — drugi	1
9. — prvi	X 2
10. — drugi	X
11. — prvi	1 2

obvestila - obvestila - obvestila

NOGOMETNA SEKCIJA BOR obvešča, da so se pričeli treningi otrok, in sicer ob ponedeljkih, sredah in četrkih od 15.30 do 17.30, ter da se še nadaljuje vpisovanje otrok.

RITMIČNI ODSEK ŠK KONTOVEL sporoča, da bo začel sezono 1988/89 za vse skupine dne 20. t. m. ob 16. uri v Kulturnem domu na Proseku, kjer bo tudi vpisovanje.

AO SPDT prireja ALPINISTIČNI TEČAJ za vse. Vpisovanje ob sredah 21. in 28. t. m. na sedežu odseka (Ul. Carducci 8, II. nad.) od 20.30 do 21.30 ali pa telefonsko na št. 227277, Papi Sport, Davor Zupancič. Tečaj obsega praktične lekcije (štiri nedelje v oktobru v Glinščici) in tri predavanja. Vabljeni!

PLAVALNI KLUB BOR organizira plavalno dejavnost v bazenu pri Alturi za začetnike in plavalce ob ponedeljkih in četrkih s pričetkom 3. oktobra 1988. Prijave se sprejemajo po telefonu na št. 823293.

KOŠARKARSKA SEKCIJA ŠD POLET obvešča, da so treningi v minibusu (za letnike od 1982 do 1977) vsak torek in četrtek od 16.00 do 17.00 v Prosvetnem domu na Opčinah. Treniranje vodi prof. Marko Burger. Vpisovanje neposredno pred treningi.

Košarska sekcija nadalje obvešča, da bo prvi trening za letnike od 1972 do 1976 v ponedeljek, 19. t. m., ob 15.30 v Prosvetnem domu na Opčinah. Novi vaditelj za te kategorije bo Jadranov pomožni trener Jure Krečič.

Vsi fantje teh letnikov, ki bi se radi začeli ukvarjati s košarko, naj telefonirajo od 13.00 do 15.00 na št. 410476 (Jure Krečič) ali naj se predstavijo v ponedeljek, 19. t. m., ob 15.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

ŠD MLADINA BALETNI ODSEK obvešča, da se začne vpisovanje otrok oz. potrditev vpisa za novo sezono 1988/89 dne 19., 20. in 21. t. m. od 16. do 18. ure v prostorih bivšega vrtca A. Sirk v Križu.

hinji in čakam Mojmirja in Žareta, s katerima sem se včeraj neprepričano in polglasno zmenil, da se bomo odpravili do Dvojke. Ni ju, sicer pa se lahko do te višine okoli 6300 metrov, kjer stoji naša druga višinska postojanka, odpravimo tudi jutri.

Toda to ni nobena odločnost, nobena mentaliteta, noben princip, nobena načelnost: če pa danes ne gremo, se lahko odpravimo jutri. Če bi to bilo občeveljavno načelo, bi bilo osvajanje osemstisočakov vse lažje, zato pa tudi zmaga nad njimi dosti manj pomembna in prestižna. Ko pa dobro vemo, da so mnogi za vedno zamudili življenjsko priložnost, ker so se obotavljali le minuto preveč. Tu pa mirno razglabljam: če ne danes pa jutri. To je najboljši princip, da prespiš vse svoje življenje!

Poslovim se od tovarišev, za katere je bil ta odhod življenjska nuja, in se mešanih občutkov podam v šotor, kjer moji prijatelji še spijo. Pa jutri. Zakaj pa ne pojutrišnjem ali čez teden dni?

Kratek herojski dan

V dopoldanskih urah, kot že večkrat v prejšnjih dneh, dospela v Žareto v bazo pod K2. Baza, ki stoče od bolečine. Preveč je bilo mrtvih. Ko se že od nje oddaljujeva, saj je najin današnji cilj vršnja baza na ledeniku Godwin Austen, nam od daleč maha Wanda. Ni mi prijetno, ko jo vidim, saj se takoj spomnim na pogreb Liliane Barrard.

»Kaj je, Wanda?« enoglasno vprašava.

»Če gresta proti kitajski strani, glejta na levo proti pobočjem hriba, če bosta slučajno zazrla trupli Mauricea Barrarda in Tedija Piotrowskega!« odvrne.

Kar vrže me. Ta stavek je izrekla tako naravno, saj se v tonu glasu ne razlikuje od recimo: »Veš, danes bo vreme držalo«, ali »Naši se vračajo z ledenika«. Toda tokrat me ta njena na zunaj pozirana neobčutljivost ne gane več. Prav dobro sem jo videl jokati ob nadavnem pogrebu njene prijateljice, sedaj pa si je spet nadela masko trdega in neobčutljivega alpinista, ki mirno govori o smrti svojih najbližjih znancev.

Z Žareto se spogledava ter odgovoriva: »Nič ne skrbi, pazljivo bova gledala proti snežiščem.«

Sicer pa, kaj dela Wanda še tukaj? Že zdavnaj bi morala s helikopterjem odleteti v »civilizacijo«, saj je, vsaj za sedaj, svoje opravila, prav gotovo pa je sita leda, snega, mraza, predvsem pa smrti. Očitno se helikopterju pakistanske vojske nič ne mudi. Poznam zgodbe, ko so plezalci neobgljeno čakali na rešitev z neba po več tednov. Kaj je tudi to alpinizem? Čakanje in popolna nedejavnost in mirovanje? Kaj je alpinizem tudi to, da doživiš nekaj herojskih dni, v katerih se popolnoma izživiš, izžgeš ter psihično in fizično izvoiliš, nato pa padejo nate, kot božja kazen, dolgi dnevi brezdelja in apatije?

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR obvešča, da so se pričela vpisovanja v žensko miniodbojko (letnika 1977, 1978 in mlajše). Prijave najkasneje do 23. t. m. v Borovem športnem centru od 17.00 do 19.00 ali po telefonu št. 51377.

ŠD JUVENTINA iz Štandreža obvešča, da so te dni pričeli s treningi ekipe cicibanov (letniki '78, '79 in '80). Treningi so vsak dan od 15.30 dalje na štandreškem igrišču. Podrobnejše informacije interesenti dobijo pri Ladiju Marchiju (tel. 21514) in Dariju Frandoliču (78158).

SHINKAI KARATE CLUB obvešča, da so se začeli tečaji v karateju. Obvešča tudi, da so letos odprta vpisovanja za otroke. Informacije na tel. številki 227342.

ŠZ OLYMPIA iz Gorice bo v kratkem pričelo z vadbo ritmične telovadbe, na katero vabi dekleta od 5. do 10. leta starosti. Prvo srečanje bo v ponedeljek, 26. t. m., ob 15.30 v telovadnici združenja. Podrobna pojasnila dajejo v trgovini K2 Sport in v Katoliški knjižarni.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 500 - din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000 - din, trimesečno 17.000 - din, letno 60.000 - din, upokojenci in študenti mesečno 4.500 - din, trimesečno 12.000 - din, letno 45.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000 - din, letno 75.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglašni - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglašni 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglašni 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglašni iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST 1, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

16. septembra 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

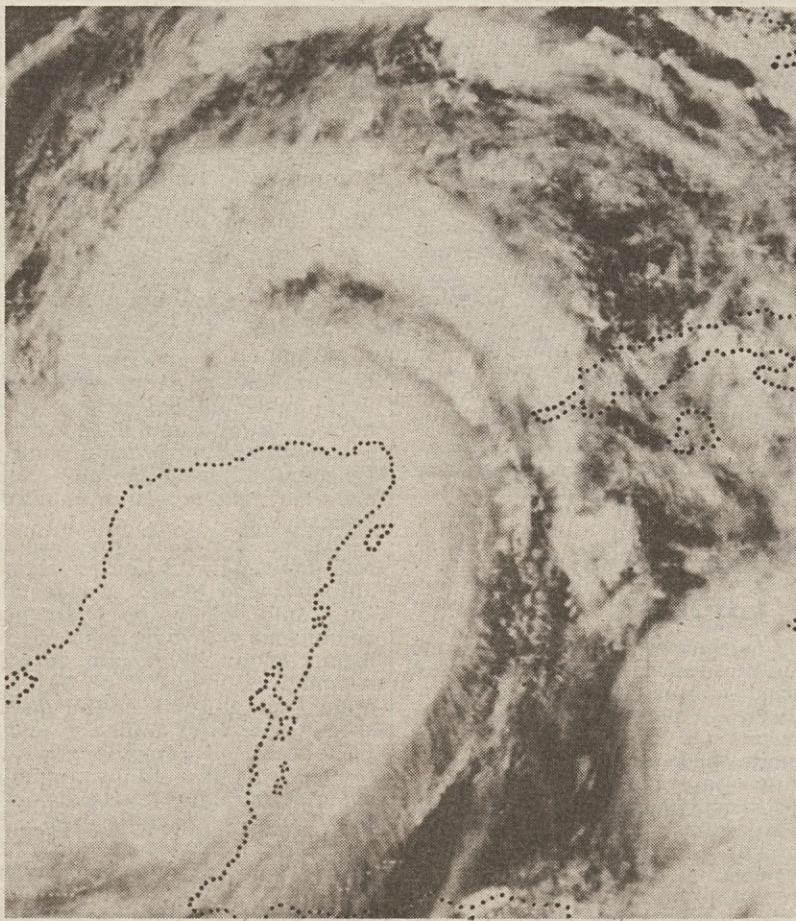
Izdaja in tiska **ZTT** Trst **FIEG** Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Ameriške oblasti s strahom čakajo na prihod najhujšega orkana v zgodovini človeštva

Po Jamajki je Gilbert opustošil Jukatán Toplota Mehiškega zaliva ga bo še ojačila

KINGSTON — »Človeško oko ni videlo še kaj takega, to je najhujša katastrofa v naši zgodovini.« Besede jamajskega premiera Edwarda Seaga le medlo prikazujejo razdejane, ki ga je orkan Gilbert povzročil na tem karibskem otoku. Bolj srhljivi so prvi uradni podatki o škodi, saj ta znaša po prvih približnih ocenah kar 7 milijard dolarjev (10 tisoč milijard lir), kar je dveletni nacionalni dohodek te otoške države. Brezdomcev je več kot 300 tisoč, glede števila mrtvih in ranjenih pa ni točnih podatkov. Uradno naj bi v glavnem mestu Kingstonu izgubile življenje le štiri osebe, tem podatkom pa ne verjame nihče.

V borih sedmih minutah je Gilbert dobesečno zavrnil Jamajko, otok z nekaj več kot 2 milijonoma prebivalcev. Na otoku ni električne energije in ne tekoče vode. Prav tako so pretrgane vse telefonske veze. Obe letališči, mednarodno v Kingstonu in turistično v Montegu Bay, sta zaprti. Pristajalne in vzletne steze je zalila voda, veter je porušil in odkril hangarje, Montegu Bay pa je brez nadzornega stolpa, ker ga je orkanski veter zavrnil z zemljo. O nepopisni sili vetra in razburkanega morja zgovorno priča trgovska ladja za prevoz banan, ki se je kljub orjaški teži znašla na boku daleč od svojega naravnega elementa na obali pri Kingstonu. Ob tem je popolnoma odveč navajati, kaj se je zgodilo z osebnimi avtomobili in ribiškimi barkami. Večina cest v Kingstonu je neprehodnih, saj so natrpane z izru-

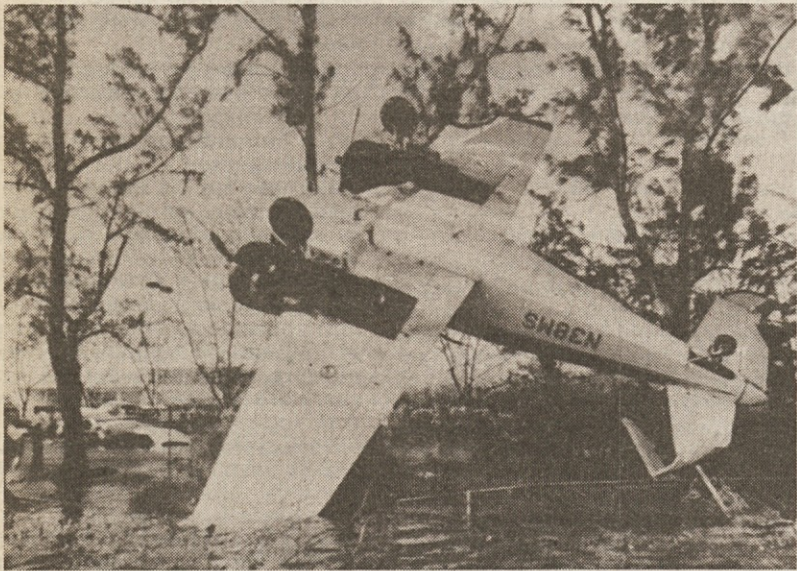
bil po vsem sodeč pravilen, saj je razbesnelo morje z valovi preko 5 metrov in z vetrom, ki je v posameznih sunkih že dosegel 300 kilometrov na uro, razdejalo te mehiške turistične bisere. Prav tako so izselili ljudi iz obmorskih krajev vzhodne obale Jukatana, skupaj več kot 120 tisoč ljudi. Polotok je odrezan od sveta, edina vez so vojaški radijski aparati. Napori vojske in oblasti so po vsem sodeč dali pozitivne rezultate, saj baje na kopnem ni bilo žrtev, gmotna škoda pa je ogromna. Pozive oblasti pa niso poslušale posadke 17 ribiških čolnov, ki so izginiti v razbesnelem morju, tako da sedaj pogrešajo 306 ribičev. Brezdomci spijo v šolah, cerkvah, nogometnih stadionih in vojašnicah, ki so najbolj vzdržali napad razbesnelih elementov.

Mehiški center za napoved orkanov je sporočil, da je Gilbert prihrumel na obale Jukatana z vetrom, ki je pihal 300 kilometrov na uro, posamezni sunki pa so dosegli celo 350 kilometrov na uro. Ob prehodu preko Jukatana je orkan izgubil nekaj svoje moči, meteorologi pa poudarjajo, da ga bodo tople vode Mehiškega zaliva ponovno okrepile, preden bo danes ali jutri dosegel Teksas.

V taksakem Houstonu si ljudje že delajo zaloge sveč, prenosnih radijskih aparatov, s tramovi in deskami utrjujejo okna in vrata, da bi lahko vsaj v trdnjih stavbah kljubovali orkanu.

Ameriške meteorologe skrbi, koliko energije bo Gilbert »nabral« ob prehodu preko Mehiškega zaliva, kjer so že evakuirali vse naftne ploščadi in preusmerili letalski in pomorski promet. Ob tem ne bo odveč, če navedemo, da nastajajo srednjeameriški harikeni (orkani) med 8. in 15. stopinjo severne zemljepisne širine nad morjem, ki ima od 25 do 26 stopinj Celzija. Prav ob kondenzaciji dvigajočega vlažnega in toplega zraku dobiva orkan svojo razdiralno energijo. V začetku se konglomerat vrtečih se oblakov in vetrov pomika le počasi, s hitrostjo kakih 25 kilometrov, na svoji poti dobesečno vpija energijo, da navadno doseže obalo ZDA s svojim energetskega viškom. Nad kopnim pa postopoma izgublja svojo moč.

Na slikah (tefotelo AP): predsinčni satelitski posnetek Gilberta, ko je bil nad Jukatonom (zgoraj); veter se je v Kingstonu polgal z dvomotornikom kot z neobjeljeno igračko (spodaj).

vanimi drevesi, telefonskimi in električnimi žicami, s strešniki in z najrazličnejšim gradbenim materialom.

O položaju v drugih krajih otoka ni zanesljivih vesti. Novinarji, ki so po prehodu orkana preleteli otok, poročajo o številnih poplavljenih območjih, o zemeljskih plazovih in usadih. Neka krajevna radijska postaja je navedla, da je samo v Montegu Bay izgubilo življenje kakih 30 ljudi, ko se je pod udarci vetra sedla neka stavba. Končni obračun žrtev bo torej precej hujši od tistega, ki ga navajajo uradni viri. Premier Seaga je že zaprosil za 400 milijonov dolarjev pomoči.

V sredo zjutraj je Gilbert prispel na obale pripravljenega mehiškega polotoka Jukatana. Oblasti so predhodno izselile vse prebivalstvo in turiste s priobalnih otokov Contoy, Blanca, Mujeres, Cancun in Cozumel, slednji je med najbolj znanimi rajskimi otoki Karibov. Tak ukrep je

Zračni vrtinec opustošil Comiso

COMISO — Sicilsko mesto Comiso, znano svoj čas zaradi polemik o namestitvi jedrskih raket, je včeraj zjutraj prizadel zračni vrtinec, ki je povzročil precejšnjo škodo. Vrtinec je opustošil predvsem polja v okolici mesteca, prizanesel pa ni niti ljudem. Dokončna bilanca namreč govori o 35 ranjenih, med katerimi sta dva v resnem zdravstvenem stanju. Najhuje je bil ranjen neki 67-letni krajan, čigar avtomobil je med pustošenjem zavozilo s ceste. Neka 44-letna ženska pa tvega izgubo očesa.

Zaradi posledic zračnega vrtince so morali za nekaj ur zapreti državno cesto številka 115, spričo precejšnje škode pa so mobilizirali večji skupini gasilcev iz Auguste in Raguse. Da je bil vrtinec zares silovit priča dejstvo, da je v središču Comisa prevrnil tri tovornjake, premaknil pa več žerjavov. Župan Comisa je od pristojnih organov zahteval, da bi mestec in njegovo okolico razglasili za prizadeto območje.

Slabo vreme je včeraj prizadelo večji del Sicilije, tako da so iz številnih krajev poročali o zemeljskih usadih.

Črnci - poskusni kunci zoper aids

ARUSHA (Tanzanija) — Na tretjem mednarodnem mitingu za boj proti aidsu, ki te dni poteka v Tanzaniji, je prišlo do neljubega incidenta. Ravnatelj tanzanijskega raziskovalnega inštituta Solomon Mahlu je obtožil ameriške in evropske raziskovalce, da se poslužujejo črncev kot poskusnih kuncev, za testiranje novih zdravil.

Solomon Mahlu se je v svojem posgu obregnil zlasti ob kolego Roberta Galla, ki je dan prej napovedal, da nameravajo ameriški znanstveniki preizkusiti najnovejša cepiva proti virusu, ki povzroča aids, na temnopoltih prebivalcih Tanzanije. Že v preteklosti so Američani zbrali skupino »prostovoljcev« med najrevnejšimi prebivalci Zaira.

Ameriški znanstvenik Robert Gallo je seveda take obtožbe odločno zavrnil. Dejal je, da so njegove raziskave dobronamerne in da ne gre za nobeno obliko rasizma. »Zato, da preizkusimo nova zdravila,« je dejal Gallo, »nujno rabimo prostovoljce. Njihova razpoložljivost je znak velike humanosti, saj je zdravlilo namenjeno milijonom bolnikov, katerih število žal stalno narašča.« Vsa doslej pripravljena cepiva proti aidsu pa imajo z razliko od drugih tovrstnih preventivnih snovi, veliko pomankljivost. Njihov učinek je namreč pri živilih popolnoma različen kot pri ljudeh.

Ansambel Inti-Illimani se vrača v Čile

Po 15 letih izgnanstva zadnji koncert v Rimu

RIM — Kdo se ne spominja čilske glasbene skupine Inti-Illimani, ki je v sedemdesetih letih prebredla vse festivale Unitá? Zlasti iz generacije današnjih tridesetletnikov in štiridesetletnikov, ki so na valu mladostniške zagnanosti in navdušenja po vročem letu 68 čutili s trpečimi pod fašističnimi režimi in vzklikali z uporniki. Inti-Illimani so bili tedaj nekakšen simbol upornosti čilskega naroda proti Pinochetovi diktaturi. Otožni zvoki njihovih andovskih flaut so bili kot kriki trpljenja ponižanega ljudstva ter hrepeneja po svobodi. Tudi v Trstu smo jih imeli večkrat priložnost poslušati na festivalih Unitá in Dela. Kupovali smo njihove plošče. Pa ne samo zato, ker so Inti-Illimani predstavljali glas Čila proti vojaškemu golpeju, temveč tudi zaradi melodioznosti in lepote njihovih motivov. Približali so del južnoameriške kulture evropskemu človeku, kulture, ki je ne more poteptati nobena diktatura in ki je najbolj avtentičen izraz svobode.

Z leti so šli Inti-Illimani nekoliko v pozabo, kot je sicer splahnelo zanimanje sveta za usodo čilskega ljudstva. Po petnajstih letih Pinochetove diktature pa se je pozornost spet usmerila v ta najjužnejši predel južnoameriške celine. Vojaški režim se je po petnajstih letih čutil dovolj močnega (ali pa preveč šibkega), da bi nadaljeval po stari poti ter obljubil referendum, da bi se ljudstvo demokratično (?) izreklo za ali proti hunti. Sestavilo je tudi seznam čilskih izgnancev, ki jim je dovoljen povratak v domovino. Med tristo imeni so tudi imena članov glasbene skupine Inti-Illimani. »Glas Čila« je takoj postal spet aktualen. In aktualen postaja paradoksalno ravno v trenutku, ko ga ne bo več med nami. Jutri bodo Inti-Illimani odpotovali v Santiago, kjer jih 24. t. m. čaka velik koncert za »NE« na referendumu.

Evropo je prav tako zapustil z vrsto poslovnih koncertov. Glavni je bil predsinčnim v Rimu, mestu, ki je čilske glasbenike posvojilo za petnajst let. »Bili smo ravno na

turneji v Rimu, ko nas je iznenadila vest o tragični nesreči, ki je doletela našo domovino«, nam je dejal José Seves, eden od članov skupine, ko smo po kratkem, zaradi dežja okrnjenem, koncertu na Trgu Farnese pokramljali z njim. »Takratna turneja, ki naj bi bila le kratek glasbeni sprehod po Evropi, se je čez noč spremenila v petnajstletno izgnanstvo.«

Kot jih je prevrat v domovini prikrajšal za povratek, tako jim je prinesel tudi precejšnjo slavo. Postali so simbol pričakovanja čilskega ljudstva po novi zarji in pomemben kažipot evropski mladini v strmine upornosti. Kot vsi izgnanci pa so s stalno pripravljenimi kovčki čakali, da se bodo razmere v domovini uredile, da bo Pinochet klonil. Pa ni klonil in če se sedaj Inti-Illimani nepopisno veselijo povratka domov, njihovo radost vendarle kali dejstvo, da se ne vračajo v svobodo, čeprav se z referendumom oblikujejo njene možnosti. In ravno zavest, da bo njihov glas odjeknil kot poziv ljudstvu, da izreče svoj »NE« Pinochetu, jim vlaga pogum. Te dni smo prejeli nešteto telefonskih pozivov iz Čila od vsemogočih ljudi, naj se vrnemo,« nam je še povedal José, ki kljub radosti ob pričakovanju velikega dne in ob nešteti izrazih solidarnosti in voščil ne more prikriti napetosti. Kovčki, ki so jih Inti-Illimani že zdavnaj razdejali, so se spet napolnili in v njih je poleg velikih upanj tudi ogromno spominov na Italijo in Rim, ki jim je vsa ta leta nudil zatočišče in moč vztrajanja. V njem so se nekoliko postarali, ustvarili so si družine in umetniško dozorevali. Njihova glasba pa se je nalezla evropskih vplivov in morda precej izgubila na pristnosti. Pridobila pa je elemente večje kulturne širine, strpnosti in sožitja, kar bo dragocena umetniška in človeška prtljaga za novo življenje v še zmeraj tlačeni domovini.

DUŠAN KALC

Nenavaden bančni rop s srečnim razpletom

LONDON — V Prestonu so roparji pridržali kakih 70 bančnih uradnikov National Westminster Bank kot talce, potem ko so ponoči vdrl v bančne prostore preko podzemskega prehoda. Zlikovce je malo pred odprtem banke presenetel policaj, zato so se le-ti odločili, da se maščujejo nad uradniki. Policija je nemudoma obkrožila poslopje in angažirala več kot dvajset ostrostrelcev in več rešilcev za skrajni primer. Možje postavbe so zaman skušali priti v stik z roparji, ko pa jim je končno uspelo vdreti v poslopje, so v njem našli le prestrašene talce, za roparji in denarjem pa nobenega sledu.